

Acatiimi

PROFESSORIEN, TIETEENTEKIJÖIDEN JA YLIOPISTOJEN OPETUSALAN LEHTI

NRO 1/2026

Articles
in English
acatiimi.fi

Vuoden Professori Jani Erola:

Koulutuksen tason nouseminen
ei enää tasaa sosiaalista
eriarvoisuutta.

Teema Geopoliittiset jännitteet korkeakouluissa / **Rahoitus** Miten yliopistoja
tulisi rahoittaa? / **Essee** Tekoäly tieteellisessä julkaisuprosessissa /
Yliopisto Miten kansalliskielet voivat?

Niille jotka lähtevät
yliopistolta, mutta joista
yliopisto ei koskaan lähde.

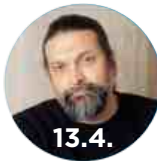
LIITY SINÄKIN JÄSENEKSI ALUMNIYHDISTYKSEEN!

Helsingin yliopiston alumniyhdistys tarjoaa vuosittain yli 50 monipuolista tapahtumaa sekä rahanarvoisia jäsenetuja liikunnasta kulttuuritapahtumiin ja lounaista lukuelämyksiin kaikille Helsingin yliopiston ystäville. Tule mukaan ainutlaatuihin akateemisiin yhteisöömme ja viihdy, opi uutta, verkostoidu ja säilytä yhteys yliopistoon tuhansien alumnien seurassa!

**LIITY JÄSENEKSI TAI SUOSITTELE JÄSENYTTÄ YSTÄVÄLLESI 28.2. MENNESSÄ
JA VOIT VOITTA PALKINNON! www.alumniyhdistys.fi/liity**

8.4.

13.4.

30.4.

27.5.

3.6.

TERVETULOA KEVÄÄN 2026 TAPAHTUMIIN!

UUDEN ALUMNIN JUHLALUENTO Shadia Rask

ALUMNIRETKET Serlachius ja yliopiston tutkimusasemat

KULTTUURITREFFIT mm. Poet of Finland ja arkkitehtuurikävelyt

JA PALJON MUUTA IHAN JOKA VIIKKO Tiedeluennot, Kirjallisuuspiiri,

Alumni Afterwork, Vappuristeily, Alumni & Lapsi, urakoulutus...

KATSO KAIKKI TAPAHTUMAT JA JÄSENEDET NETTISIVUILTAMME!

SANTERI PALVIAINEN
puheenjohtaja, YLL

Visioita ja näkymiä

Korkeakoulutuksen ja tieteen visio-työ vuoteen 2040 on lähenemässä valmistumistaan. Sidosryhmiä on laajasti osallistettu valmistelussa, mutta jotenkin tuntuu, että katveeseen on jäänyt asioita sanomatta ja käsittelemättä. Yksi tällainen on ihmisten kohtaamisten tapa ja laatu korkeakouluissa. Miten opettajat, tutkijat ja opiskelijat sijaitsevat suhteessa toisiinsa vuonna 2040?

Tämä yksinkertainen kysymys on kuitenkin olennainen, koska se ohjaa monia käynnissä olevia uudistamisprosesseja, ennen kaikkea tilaratkaisuja, joilla tunnetusti on hintalappu niukkenevien resursien maailmassa. Vastaus aiemmin esitettyyn kysymykseen ohjaa sitä, minkälaisia tiloja suunnitellaan työn tekemiselle: opetuksen valmistelulle ja pitämiselle, ohjaamiselle, tutkimuksen tekemiselle ynnä muille monille toiminnoille. Taannoiset pandemian pakottamat etätyöskentelyn toimintatavat ovat edelleen hake-massa muotoaan. Moni opiskelija haluaa joustavuutta etä-, lähi- tai hybridiopetukseen oman kulloisenkin preferenssinsä mukaan, ja moni opettaja ja tutkijakin nauttii vastaavasta vapaudesta. Pohdittaviksi jäävät seurauk-

set, jos omaehtoisesti ajamme itse työmme virtuaaliseksi ilman fyysistä ihmiskontaktia. Vastaavaa painetta ei tunneta samassa mittakaavassa keskeimmällä Eurooppaa eikä muuallakaan. Esimerkiksi konferenssit ovat edelleen voittopuolisesti lähitapahtumia, vaikka etäosallistumisen tapoja alkaakin jolla. Jotain tiedeyhteisön sisäisestä vuorovaikutuksesta kuitenkin etätyössä menetetään.

Pakottamalla ei maailma parane. Jo kauan sitten eräs yliopisto lanseerasi käytänteen, että opetus- ja tutkimushenkilöstön tuli olla luku-

kausien aikana paikalla työpisteellään neljänä päivänä viikossa. Tätä luonnollisesti vastustettiin silloisenkin työehtosopimuksen vastaisena, mutta käytännettä ei muodollisesti kumottu kuin vasta hiljattain. Opetus- ja tutki-

Opetus- ja tutkimushenkilöstön työn järjestämisen tulee nousta yhteisöstä itsestään.

mushenkilöstön työn järjestämisen tulee nousta yhteisöstä itsestään, ja rakenteiden tulee tukea tätä, ei rajoittaa työn tekemisen tapoja. Valtiosektorilla on noussut keskustelu läsnäolosta työpisteellä huolimatta siitä, ettei laskennallisesti sellaisia työpisteitä edes ole. Yliopistoissa tätä kehitystä ei ole nähty. Vielä on mahdollisuus siihen, että opettaja-tutkija voisi tehdä työtään kampuksella. Tätä ei soisi pilattavan, sillä sen seuraukset voivat olla kauaskantoisia. ▲

ARTIKKELIT

- 8 Teema**
Mitä teet ja kenen kanssa?
Geopoliittiset jännitteet ujuttautuvat myös korkeakoulujen työhön.
- 16 Sota on tragedia myös tieteelle**
Kontakteja katkolla, tietoja saamatta
- 32 Henkilö**
Vuoden Professori 2026
Jani Erola
Koulutuksen lupaukset ja rajat
- 40 Fakta**
Kansainväliset opiskelijat työllistyvät usein asiantuntijatehtäviin
- 42 Kiperä kysymys**
Miten yliopistoja tulisi rahoittaa 2030-luvulla?
Mikrotalousteorian professori Hannu Vartiainen
- 46 Yliopistot**
Suomea, englantia vai finglishiä?
Miten kansalliskieliä voi vaalia yliopiston arjessa?

VAKIOT

- 3 Pääkirjoitus**
Santeri Palviainen, YLL
- 6 Oivallus**
Esmeralde Laurén, doktorand
- 7 Keskustelua**
- 20 Nyt**
- 24 Essee**
Leena Walfors:
Tekoäly tieteellisessä julkaisuprosessissa
- 30 Maailmalta**
- 44 Gallup**
Miten valintakoeuudistus vaikuttaa työhösi?
- 45 Kolumni**
Kaija Collin:
Kasuvat oppimisvaatimukset haastavat hyvinvointia
- 51 Yhteystiedot**
- 52 Inspiraatio**
- 54 Kysy asiantuntijalta**
Mitä apua voi saada yliopiston tutkimuspalveluista?

ARTICLES IN ENGLISH: ACATIIMI.FI

3 Editorial

Santeri Palviainen

8 Theme

“What do you do, and with whom?
Geopolitical tensions are increasingly
permeating the work of universities as well.”

24 Essay

Leena Wahlfors:
AI in the scientific publishing process

32 Person

Professor of the Year 2026 Jani Erola

45 Column

Kaija Collin: Increasing learning demands
challenge well-being

46 Universities

Finnish, English or Finglish?
How can national languages be nurtured in
everyday university life?”

ARTIKLARNA PÅ SVENSKA: ACATIIMI.FI

3 Ledare

Santeri Palviainen

6 Insikt

Esmeralde Laurén, doktorand

Acatiimi

PROFESSORIEN, TIEEENTEKIJÖIDEN JA
YLIOPISTOJEN OPETUSALAN LEHTI

ILMESTYSPÄIVÄ 1/2026

19.2.2026

30. VUOSIKERTA

painos 11 500 kpl

VERKKOVERSIO

acatiimi.fi

JULKAISIJAT

Professoriliitto ry, Tieteentekijät ry,
Yliopistojen opetusalan liitto YLL ry

PÄÄTOIMITTAJA

Eeva Ylitalo

eeva.ylitalo@otava.fi

TOIMITUS

Otavamedia Oy

TOIMITUSNEUVOSTO

Leena Kurkinen (Professoriliitto),
Johanna Wartio (Tieteentekijät),
Eevastiina Aho (Tieteentekijät),
Santeri Palviainen (YLL),
Juha Rouvinen (Professoriliitto) ja
Outi Ylitapio-Mäntylä (YLL)

KANSI

Vesa Tyni

PAINOPAIKKA

Punamusta

ISSN

1455-1608

ILMOITUKSET

Saarsalo Oy

Minna Alho

puh. 044 768 6009

minna.alho@saarsalo.fi

ILMOITUSHINNASTO

1/1 Takakansi 4-väri 1 790 €, 1/1 muut sivut
4-väri 1 190 €, 1/2 4-väri 890 €,
aukeama 4-väri 1 790 €

MEDIAKORTTI

acatiimi.fi/mediakortti

PALAUTE

palaute@acatiimi.fi

OSOITTEENMUUTOKSET

Ilmoita osoitteenmuutoksesta
omaan liittoon

Oivallus

Nyfiken doktorand

I Undervisnings- och kulturministeriets pilotprojekt anställdes tusen forskarstuderande vid finländska universitet för tre år. En av dem är Esmeralda Laurén.

ESMERALDA LAURÉN, DOKTORAND

Utbildning: Diplomingenjör i kemi och processteknik från Åbo Akademi.

Hobbyer: Att sticka och läsa böcker.

Motto: Man måste börja någonstans.

”Jag har haft min doktorandplats på laboratoriet för naturmaterialteknik vid Åbo Akademi i ett år. Studierna har varit mer varierande än jag tänkte mig och det är roligt att få testa mig fram i labbet.

I vardagen får jag hjälp av kollegor och andra doktorander som jobbar i labbet. Totalt är vi 40 personer. En sak vi ofta diskuterar är att man inte behöver vara den smartaste eller expert på allt – så länge man är nyfiken. Särskilt för mig som är i början av en forskarkarriär är det viktigt att komma ihåg att jag kommer långt med ett genuint intresse för ämnet.

Traditionsenligt har man i Finland forskat mycket gällande papper och cellulosa, men numera finns även mycket forskning om hur olika biomaterial kan användas inom andra industriella områden, till exempel som korrosionsskydd för metaller.

Eftersom finansieringen är för tre år måste mina doktorandstudier vara mer strukturerade än för någon som har fyra år eller längre tid på sig. Vi som är med i pilotprojektet har större press på oss att ha en bra plan och att hålla oss till den, men jag upplever inte att det har varit stressigt eller att jag har bråttom. Hittills har det varit mer fokus på labbarbete och på att skapa en vettig rutin för att läsa och söka fram information, inte på att skriva själva avhandlingen.” ▲

Keskustelua

Maahanmuuttopolitiikka vaikuttaa tieteentekijöihin

SUOMI TARVITSEE kansainvälisiä tieteentekijöitä, mutta viimeaikaiset maahanmuuttopolitiikan kiristykset tekevät Suomeen asettumisesta entistä epävarmempaa. Tutkijatyön pirstaleisuus sopii huonosti yhteen tiukentuneiden työhistoria- ja toimeentuloehtojen kanssa. Erityisesti kansalaisuuden pitkät käsittelyajat nakertavat luottamusta tulevaisuuteen.

Kansalaisuuslain uusimmat muutokset tulivat voimaan 17.12.2025 ja pysyvän oleskeluluvan muutokset 8.1.2026. Molempien osalta eniten ennakkokysymyksiä Tieteentekijöiden jäsenistössä on herättänyt tiukentunut toimeentulo- ja työhistoriaedellytys. Tutkijan työ on usein valitettavan sirpaleista ja epävarmaa, joten on selvä, että tiukentuneet kirjaukset työttömyydestä ja sen aiheuttamista haasteista kansalaisuuden tai pysyvän oleskeluluvan hakemisessa herättävät huolta.

Uuden lainsäädännön mukaisesti pysyvän oleskeluluvan niin kutsuttu perusehto on kuuden vuoden asumisaika jatkuvalla (A) oleskeluluvalla mukaan lukien kahden vuoden työhistoria Suomessa sekä vähintään tyydyttävä suomen tai ruotsin taito. Työhistoriavaatimus sisältää ehdon, että oleskelulupaa hakiessa työhistoriaa tulee olla kertynyt kaksi vuotta, ja sinä aikana on saanut turvautua yhteensä enintään kolmen kuukauden ajan työttömyys- tai toimeentulotukeen.

Kansalaisuuslakiin voimaan tullut toimeentuloedellytys on vielä tiukempi. Täysi-ikäisen hakijan tulee hakemuksen jättäessään täyttää kahden vuoden työhistoria, jonka aikana on saanut turvautua enintään kolmen kuukauden ajan työttömyys- tai toimeentulotukeen. Tämän ehdon tulee täyttyä myös kansalaisuushakemusta käsiteltäessä. Ongelmallista tämä on erityisesti siksi, että täysi-ikäisten kansalaisuutta hakeneiden hakemuksen käsittelyaika on tällä hetkellä lähes kolme vuotta.

Nykyisessä työllisyystilanteessa tiukentunut työhistoriaedellytys ja järkyttävän pitkäksi venyneet kansalaisuushakemusten käsittelyajat eivät vahvista kansainvälisten osaajien tulevaisuuden näkymiä Suomessa. Kansalaisuus ei ole pikku seikka, eikä kansalaisuutta olla ennenkään ”jaettu kuin ämpäreitä”. Valtaosa tänne asettuneista kansainvälisistä osaajista haluaa rakentaa elämänsä Suomeen: tehdä töitä, maksaa veronsa, ja osallistua yhteiskuntaan. On kohtuutonta yksilölle ja haitallista yhteiskunnalle, että reitti Suomen kansalaiseksi on muuttunut näin epävarmaksi. Tarvitsemme maahamme kansainvälisiä osaajia, mutta otamme heidät vastaan vain tuottavina hyödykkeinä, ilman mahdollisuutta ja näkymää edetä yhdenvertaiseksi kansalaiseksi?

Tieteentekijöiden erityisasiantuntija MIIA IJÄS-IDROBO

HS 27.1.2026

”Miten se vaikuttaa erittäin pitkälle koulutettujen ihmisten motivaatioon tehdä ydintyötään, että aikaa palaa täysin toissijaisiin tehtäviin? Mitä mieltä on pätevöityä kaksikymmentä vuotta johonkin tehtävään, päästä oman alansa huippuasiantuntijaksi ja sitten käyttää työaikaan tenttipapereiden pinoamiseen.”

Henkilöstöjohtamisen ja organisaatiokäyttäytymisen professori **Tomi Kallio**, Vaasan yliopisto

Taideyliopisto. 12.11.2025

”Taidealojen väitöskirjan tekijät kokevat vähemmän stressiä ja työuupumusta kuin tiedealojen kollegansa. He myös sitoutuvat opintoihinsa muita vahvemmin. Silti joka neljäs kyselyyn vastannut koki psyykkistä kuormitusta. Tohtoriprojektin laajuus ja hajanaisuus sekä opintojen epälineaarinen eteneminen voivat heikentää jaksamista.”

Tuire Kuusen, Juha Ojalan ja Kirsi Pyhällön Sibelius-Akatemialle tekemä kyselytutkimus

KESKUSTELUA-PALSTALLA

julkaistaan tiiviitä mielipiteitä ja kommentteja aiemmin julkaistuihin juttuihin. Lähetä kirjoituksesi päätoimittajalle osoitteeseen eeva.ylitalo@otava.fi Voit myös etukäteen tiedustella, onko lehdessä tilaa kirjoituksellesi. Toimitus editoi tekstejä.

Teema

IN ENGLISH
acatiimi.fi

Mitä teet ja kenen kanssa?

Geopoliittiset jännitteet ujuttautuvat myös korkeakoulujen työhön. Tutkimuksen vapautta ei tule turvallisuuden nimissä rajoittaa – sitä on nyt erityisen tärkeää suojella.

TERHI HAUTAMÄKI

OUTI KAINIEMI

Viime maaliskuussa Helsingin yliopisto päätti laittaa tauolle hankinnat kiinalaisesta geeniteknologiayhtiöstä BGI Groupista. Yksittäiset tutkimusryhmät ovat os-
taneet siltä geenianalyysseja. Myös jotkin toiset yliopistot ovat käyttäneet yhtiön palveluita.

Yle kertoi uutisessaan, että BGI Groupin yhteydet Kiinan valtioon ja armeijaan ovat herättäneet huolta länsimaissa ja että se on Yhdysvalloissa luokiteltu sotilasyhtiöksi. Vuonna 2012 BGI pääsi käsiksi amerikkalaiseen geeniaineistoon ison yrityskaupan myötä.

Tietosuojavaltuutettu pyysi Helsingin yliopistoa selvittämään yhteistyötä ja kertoamaan, onko se arvioinut Kiinan viranomaisten mahdollisuutta päästä käsiksi henkilötietoihin. Yliopiston mukaan tällaista arviota ei ole laadittu. Hankinnat keskittyivät vuosiin 2018–2020, jolloin näistä riskeistä ei puhuttu samaan tapaan kuin viime aikoina.

Nyt tutkimusturvallisuudesta puhutaan koko ajan. Tämän hetken maailmassa korostuvat epävarmuudet ja haavoittuvuudet. On Venäjän sota Ukrainassa, kauppasodat, kilpa-varustelu ja autoritaarisen politiikan nousu.

Suurvaltakilpailu saa valtiot hakemaan tieteellistä ja teknologista johtoasemaa. Myös suomalaisten korkeakoulujen data, osaaminen ja teknologia kiinnostavat vieraita valtoja. Huolta herättää tiedon päätyminen väärin käsiin ja tarkoituksiin, yliopistoihin kohdistuva tiedevakoilu ja vaikuttaminen.

EI VAINOHARHAA EIKÄ SINISILMÄISYYTTÄ

”Uhkien ilmapiiri haastaa tieteellisen työn ydintä: kansainvälisyyttä, yhteistyötä ja avoimuutta. Tässä tilanteessa korkeakoulujen on tärkeä pitää balanssi”, sanoo Helsingin yliopiston tutkimusvararehtori **Anne Portaankorva**.

”Emme saa olla vainoharhaisia, mutta emme myöskään sinisilmäisiä.”

Kansainvälisyys kuuluu tieteeseen. Samalla joudutaan pohtimaan, että tutkimusaineisto ja -tulokset eivät joudu ei-toivottuihin käsiin eikä yliopistoon vaikuteta epäsovinnalla tavalla.

Jos mietitään vaikka geenidatan jakamista maailmalla huolta herättäneelle yhtiölle, onko yliopistoissa oltu liian luottavaisia?

”En oikein usko, että on oltu liian luottavaisia. Tilanteet muuttuvat, ja kun epäkohtia huomataan, niihin puututaan”, Portaankorva sanoo.

”Jokaisen pitäisi miettiä, kenen kanssa tutkin, mitä tutkin, miten dataa säilytetään ja kuka pääsee siihen käsiksi.”

Hänen mukaansa yliopisto ei valvo yksittäisten tutkijoiden tekemisiä, mutta pyrkii varmistamaan, että kaikki ymmärtävät maailmantilannetta. Helsingin yliopistossa otettiin tänä vuonna käyttöön kansainvälisen toiminnan riskien arvioinnin työkalu, jota tutkijat voivat hyödyntää hankkeissaan.

”Jokaisen pitäisi miettiä, kenen kanssa tutkin, mitä tutkin, miten dataa säilytetään ja kuka siihen pääsee käsiksi. Nämä ovat hyvin simppeleitä mutta isoja asioita: simppeleitä ajatuksen tasolla, mutta usein vaikeasti hahmotettavia kokonaisuuksia ja isoja sen vuoksi, että vaikutus voi olla laaja ja vakava.”

Portaankorvan mukaan turvallisuuden korostus ei saa johtaa akateemisen vapauden rajoittamiseen. Kysymys nousi painokkaasti esiin viime vuonna, kun tiedeyhteisö älähti Suomen Akatemiaa koskevasta lakiesityksestä. Laista jäi pois maininta, että tehtävien hoitaminen ei saa olla ristiriidassa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kanssa.

KORKEAKOULUT OVAT TIEDUSTELUN KOhteina

Tampereen yliopisto teki viime vuonna poliisille kolme tutkintapyyntöä epäillyistä

pakotesäännösten ja kaksoiskäyttöteknologian vientisäännösten rikkomisista.

Toimittaja **Outi Salovaara** paljasti tammiukuussa tapauksen *Helsingin Sanomissa*. Hän oli selvittänyt kirjahankkeessaan venäläisen tutkijan ”kaksoiselämää”: tutkija oli tehnyt uraa Suomessa 5g:n, 6g:n ja muun kriittisen teknologian alalla ja palvellut samaan aikaan tutkijaverkostoineen Venäjää.

Kriittisillä teknologioilla tarkoitetaan EU:n määrittelemiä teknologioita, jotka ovat taloudelliselle turvallisuudelle ratkaisevia, esimerkkinä tietoliikenneverkot. Näiden kehittämistä ja käyttöä halutaan hallita itse ja suojata ulkoisilta uhkilta.

Tällä hetkellä ympäri maailmaa kiinnostavat kaksikäyttöteknologiat, joita voi hyödyntää sekä siviilissä että sotilaallisissa tarkoituksissa.

Supon viestinnästä kerrotaan, että Suomessa tehdään huippututkimusta, joka tekee yliopistoista esimerkiksi Kiinan tai Venäjän tiedustelulle kiinnostavia kohteita. Kaksikäyttöteknologialla on riski päätyä autoritaaristen hallintojen asevoimille tai tukemaan valvontayhteiskuntaa.

Suojelupoliisin tehtävänä on ehkäistä ennalta vieraiden valtioiden tiedustelua ja vai-

”Viisi vuotta sitten juuri kukaan ei puhunut tutkimusturvallisuudesta.”

kuttamista Suomessa, ja se tarjoaa asiantunte-
musta myös korkeakouluille. Supon mukaan
autoritaariset valtiot ovat valmiita käyttä-
mään laajaa keinovalikoimaa, ja Suomeen
kohdistuva tiedustelu sekä vaikuttaminen on
pitkäaikaista ja jatkuva.

Vaikuttamispyrkimykset voivat kohdistua
myös muille kuin teknisille aloille. Ei ole on-
gelmatonta, jos vieras valtio vaikka rahoittaa
akateemista opetusta tai tutkimusta ja pääsee
vaikuttamaan opetus- ja tutkintosisältöihin.

Supon mukaan vaikuttamista voidaan
tehdä peiteorganisaatioiden, kuten tiede- ja
teknologiayhdistysten, avulla. Kohteelle
toiminta voi näyttäytyä esimerkiksi kutsuina
ulkomaisiin seminaareihin, tutkimusrahoi-
tuksena tai investointeina.

PERUSTUTKIMUKSEN AVOIMUUS ON TÄRKEÄÄ

”Asenteet ja tietoisuus ovat muuttuneet
aika reippaasti”, sanoo teknillisen fysiikan
professori ja kvanttilippulaivan johtaja **Peter
Liljeroth** Aalto-yliopistosta.

”Viisi vuotta sitten juuri kukaan ei puhu-
nut tutkimusturvallisuudesta. Esimerkiksi
merkittävä osa käytettävistä mittauslaitteista
on jonkinikäisen vientivalvonnan piirissä,
koska niillä on kaksoiskäyttömahdollisuus.”

Kvanttitekniologia kuuluu EU:n kriittisiksi
määrittelemiin teknologioihin. Se hyödyntää

hiukkasten kvantti-ilmiöitä, ja sen sovellutuk-
silla on mahdollista työstää nopeasti valtavia
tietomääriä ja suorittaa aiemmin mahdotto-
mia laskentatehtäviä.

Liljerothin mukaan kvanttitutkimus yli-
opistossa on pitkälti perustutkimusta. Tulok-
set ovat kaikkien saatavilla joka tapauksessa,
ja rahoittajatkin vaativat tieteen avoimuutta.

”Monessa kvanttiin liittyvässä asiassa so-
vellutukset ovat sen verran kaukana, ettei nii-
tä ihan heti tarvitse miettiä. Tutkimusvakoilu
varmaan tehdään, mutta se ei ole älyttömän
merkittävässä roolissa. Yritysten tasolla teolli-
suusvakoilu on varmasti eri asia.”

Yliopisto pyrkii huolehtimaan tutkimus-
turvallisuudesta: vierailevien tutkijoiden taus-
tat selvitetään ja tutkimusinfroissa harkitaan,
kenelle myönnetään kulkulupia.

”Kun Venäjän tilanne eskaloitui, puhuttiin,
miten pitäisi suhtautua siihen, että ihmisiä
tulee sieltä meille tekemään tutkimusta. Poh-
dittiin, onko se sotaa käyvän maan tukemista
vai yksilötasolla ihmisten pelastamista pois
autoritaarisesta järjestelmästä.”

Yliopisto haluaa parhaat tekijät, eikä kan-
salaisuuden perusteella sorsita ketään. Sen
sijaan venäläisten instituutioiden ja tiettyjen
muiden instituutioiden ja niiden edustajien
kanssa ei tehdä mitään yhteistyötä.

Liljerothin mukaan myös yhdysvaltalai-
seen rahoitukseen liittyy riskejä. Rahoitus-

sopimuksessa voi olla vaikkapa aineettomiin oikeuksiin liittyviä ehtoja, jos osavaltio tai liittovaltio katsoo jonkin teknologian Yhdysvaltojen etujen kannalta tärkeäksi.

”Riskejä pitää arvioida järkevällä tavalla: säilyttää tutkimuksen vapaus ja kansainvälinen yhteistyö. Mielestäni ainakaan meidän alallamme ei ole menty yli suuntaan eikä toiseen.”

”VAIKEITA” KUMPPANEITA EI TARVITSE VÄLTÄÄ

Myös tutkimusrahoittajia kiinnostaa turvallisuus. Miten niiden rahoittamissa hankkeissa estetään vaikkapa ei-toivottu tiedon siirtyminen? Nykyisin kaikkien Suomen Akatemian rahoitusta hakevien tulee liittää mukaan turvallisuusarvio.

Suomen Akatemian tiedeasiantuntija **Katrine Mahlamäki** sanoo, että kaikilla aloilla, joilla käsitellään suuria tietoaaineistoja, henkilötietoja ja luottamuksellista dataa, on syytä miettiä, mikä tiedon jakaminen on tarpeen ja keille annetaan pääsy järjestelmiin. Tietoturva on asia erikseen, mutta usein kysymys on siitä, että ystävällisesti annetaan

kumppanille tietoa, jota ei ehkä olisi hyvä antaa eteenpäin.

”Esimerkiksi tietoaaineistoja yhdistelemällä voisi saada ihmisistä ja heidän mielipiteistään tietoa, joka on vahingollista toisessa kontekstissa.”

Mahlamäki korostaa, että tutkimusturvallisuus tarkoittaa nimenomaan tieteen vapauden puolustamista, ei sen rajaamista.

”Tarkoitus on suojata tutkijoita vieraiden hallintojen vaikuttamiselta. On tärkeää ylläpitää vuoropuhelua mutta samalla miettiä, miten yhteistyö vaikuttaa tutkijoihimme, niin ettei heidän tutkimustaan rajoiteta jostain autoritäärisestä maasta.”

Sodan vuoksi ei rahoiteta mitään hankkeita Venäjän ja Valko-Venäjän tutkimusorganisaatioiden kanssa. Muuten Suomen Akatemia ei määrittele, kenen kanssa saa tehdä tutkimusta. Kysymys on siitä, miten tutkimus toteutetaan.

Monissa maissa tieteen vapaus on heikentynyt, ja vähemmistö maailman valtioista on vapaita demokratioita. Moni potentiaalinen tutkimuskumppani tulee yhteiskunnasta, joissa tieteentekoon kohdistuu poliittista painetta ja valvontaa.

Mahlamäen mukaan Suomen Akatemia ei halua, että hakijat jättäisivät varmuuden vuoksi ”vaikeita kumppaneita” pois tai keskittyisivät vähemmän arkaluonteisiin aiheisiin. Akatemia haluaa jatkossakin rahoittaa esimerkiksi kriittisten teknologioiden tutkimusta ja monenlaisia kansainvälisiä hankkeita, kunhan se tehdään turvallisesti.

”Kollegani Isosta-Britanniasta totesi hyvin: Tutkimusyhteistyössä on hirveän isoja riskejä, ja seuraukset ovat vakavia, jos riskit toteutuvat. Yhteistyön hyödyt ovat kuitenkin niin suuret, että riskejä kannattaa ottaa.” ▲

**”Riskejä pitää
arvioida järkevällä
tavalla: säilyttää
tutkimuksen vapaus
ja kansainvälinen
yhteistyö.”**

Politiikka ja kansalliset intressit suuntaavat

LOKAKUUSSA SUOMESSA intoiltiin

Yhdysvaltain kanssa solmitusta jäänmurtajakaupasta. Miljardikauppa ei ole vain taloudellinen sopimus, vaan siihen liittyy valtiosuhteita, turvallisuuspolitiikkaa ja tutkimusta.

Suomi, Yhdysvallat ja Kanada solmivat jo vuonna 2024 jäänmurtajayhteistyön ICE Pact -sopimuksen, joka tähtää tutkimukseen ja kehittämiseen, tiedon ja osaamisen jakamiseen.

Alkuvuonna maailmanpoliittinen kehitys muuttuikin täysin arvaamatomaksi. Trumpin Grönlannin havittelu ja hyökkäykset sääntöpohjaista maailmanjärjestystä vastaan varjosivat tulevaisuutta ja asettavat ehkä jäänmurtajakaupankin uuteen valoon. Huomenna tai ensi viikolla tilanne voi taas olla jotain muuta.

Tiede- ja korkeakoulupolitiikan erityisasiantuntija **Petri Koikkalainen** Washingtonin Suomen-suurlähetystöstä mainitsi haastattelussa ennen joulua jäänmurtajien rakentamisen esimerkkinä alasta, jolla geopolitiittiset intressit suuntaavat tutkimusta ja kehittämistä. Mitä tahansa tapahtuukin lähitulevaisuudessa, valtiot pyrkivät etenkin itselleen kriittisten alojen tutkimuksessa varjelemaan etujaan, edistämään ja rahoittamaan yhteistyötä samanmielisten kanssa.

”Erilaisilla poliittisilla sopimuksilla ja yhteisymmärrysasiakirjoilla voi olla aikaisempaa suurempi merkitys, kun mietitään luotettuja maita. Poliittisen ta-

son dialogi voi korostua siinä, millaiseen yhteistyöhön suomalaisia kutsutaan.”

1990-luvulla Suomen EU-jäsenyyttä perusteltiin sillä, että päästään samoihin pöytiin muiden kanssa. Koikkalainen arvioi, että ”pöytiin pääsemisen” merkitys saattaa taas korostua. Natoon liittyminenkin on tuonut Suomeen tutkimusrahoitusta ja -hankkeita.

Koikkalaisen työnä suurlähetystössä on hankkia tietoa tiede- ja korkeakoulupolitiikasta, rakentaa kontakteja yliopistojen ja tutkijoiden välille sekä edistää liikkuvuutta.

”Kaiken aikaa mitä olen ollut tässä tehtävässä, syksystä 2021 alkaen, tieteen ja teknologian poliittinen merkitys on kasvanut. Siihen vaikuttaa Yhdysvaltain ja Kiinan suurvaltakilpailu sekä Ukrainassa käytävä sota. Rahoitushakemuksissa byrokratia tutkijoiden kannalta lisääntyy, kun tarvitaan turvallisuusselvityksiä.”

Trumpin hallinto on myllertänyt tutkimuskenttää, perunut rahoitusta ja puuttunut tieteen vapauteen. Koikkalaisen mukaan tutkimusyhteistyö Yhdysvaltain kanssa on silti Suomelle erittäin hyödyllistä, ja sitä halutaan ylläpitää. Hän vieraili loppuvuonna Helsingissä ja Espoossa amerikkalaisen tutkijadelegaation kanssa.

”Yhdysvalloissa on tällä hetkellä monta eri todellisuutta. Haasteista huolimatta liittovaltio rahoittaa edelleen paljon tutkimusta, hakemuksien käsitteily perustuu vertaisarviointiin, eikä kansainvälinen yhteistyö ole katkennut.”

Sota on tragedia myös tieteelle

Viime vuosina eri aloilla on jäänyt saamatta paljon dataa Venäjältä, ja pitkään rakennetut kontaktit ovat katkolla.

TERHI HAUTAMÄKI

GETTY IMAGES, OTAVAMEDIA

Ennen kuin Venäjä hyökkäsi Ukrainaan, rajatutkijoilla oli alkanut tutkimushanke Suomen ja Venäjän rajat ylittävän yhteistyön 30-vuotisesta taipaleesta.

Hanke muuttui yhtäkkiä historiaprojektiksi: raja meni kiinni, ja yhteistyö loppui.

Tutkimuspäällikkö **Joni Virkkunen**

Itä-Suomen yliopiston Karjalan tutkimuslaitoksesta on tehnyt paljon tutkimusta Venäjällä ja venäläisten kanssa esimerkiksi muuttoliikkeistä ja maahanmuutosta. Viime vuosina työ on muuttunut rajusti.

Ennen sotaa suomalaistutkijat kävivät usein Venäjän tiedeakatemian ja yliopistojen konferensseissa ja tekivät julkaisuyhteistyötä. Virkkusella oli kenttätösuunnitelmia myös keväälle 2022, mutta ne menivät jäihin.

Sanktiopolitiikan vuoksi suomalaiset yliopistot ja tutkijat eivät ole missään tekemis-

sä venäläisten instituutioiden eivätkä näiden edustajien kanssa. Yksittäiset tutkijasuhdeet ovat toinen asia. Kollegiaalinen suhde on muuttunut monissa tapauksissa ystävyudeksi, eikä ystävyys noin vain katkea.

”Monet paikalliset tutkijat, omista tutuistani melkein kaikki, ovat lähteneet maasta. Heidän roolinsa varmaan kasvaa tulevassa tutkimusyhteistyössä. Heidän kanssaan, jotka sattuvat vielä olemaan maassa, yhteistyö on tosi vaikeaa”, Virkkunen sanoo.

EPÄLUOTETTAVAA JA PUUTTEELLISTA TIETOA

Venäjää tutkitaan yhä kansainvälispoliittisena toimijana. Maan sisäisen kehityksen tutkimus on käynyt hankalaksi, kun sinne ei matkusteta ja lähteistö on kaventunut.

”Tiedämme virallisia teitä ja verkostojen kautta, mitä siellä tapahtuu, mutta emme

pääse arkistoihin, tilastot ovat erittäin epäluotettavia ja niiden saaminen on paljon vaikeampaa kuin aiemmin. Kaikki Venäjällä on erittäin poliittista tällä hetkellä”, Virkkunen sanoo.

”Muutos on dramaattinen myös arktiselle tutkimukselle”, kertoo tutkimusprofessori **Timo Koivurova** Lapin yliopiston Arktisesta keskukselta.

”Venäjän puolella on tärkeitä tutkimusalueita. Meillä on maailman johtava antropologian tutkimusryhmä, joka on tutkinut Venäjän eri alueiden alkuperäiskansoja.

Tutkimusryhmän johtaja **Florian Stammler** yrittää edelleen ylläpitää joitakin yhteyksiä.”

Koivurova sanoo, että vaikka institutionaalinen yhteistyö on mahdotonta, tutkijat voivat säilyttää omia kontaktejaan. Pitää kuitenkin varmistua, ettei yhteys aiheuta vaaraa venäläiselle osapuolelle.

Antropologit ovat joutuneet suuntaamaan tutkimustaan muille arktisille alueille. Samalla ovat keskeytyneet jopa elämänmittaiset tutkimusurakot Venäjällä, pitkän ajan kuluessa hankitut kontaktit ja pääsy paikkoihin, joihin pääsy ei ole itsestään selvää.

Myös ilmastomuutoksen tutkimukselle sodan aiheuttama tietokatko on iso menetys.

”Arktinen alue lämpenee neljä kertaa globaalia keskiarvoa nopeammin. Venäjällä tehtävät mittaukset ovat olleet yksi tärkeä osa kokonaisuutta. Sitä dataa ei tällä hetkellä saada”, Koivurova sanoo.

Vaikka Ukrainaan saataisiin rauha, Koivurovan mukaan menee vuosia ennen kuin tutkimusyhteistyö palautuu.

”Luottamus Venäjän valtioon, hallintorakenteisiin ja ihmisiinkin on niin alhaisella tasolla tällä hetkellä. Tulee olemaan monen vuoden asia, että sinne päästään ja uskalletaan lähteä tekemään tutkimusta.”

VENÄLÄISET YLIOPISTOT POLITISOITUVAT ENTISESTÄÄN

Suhteiden katkeaminen vaikuttaa olennaisesti myös venäläisiin yliopistoihin, tutkimuslaitoksiin ja tutkijoihin, jotka joutuvat yhä enemmän eristykseen.

”Venäläiset yliopistot sekä niissä tehtävä opetus ja tutkimus ovat politisoituneet entisestään. Kontrolli on lisääntynyt, mikä on johtanut ’tieteen vapauden’ kaventumiseen edelleen”, Virkkunen sanoo.

Virkkusen mukaan Venäjällä olevat tutkijat voivat joutua vaikeuksiin ulkomaisten kontaktien vuoksi, eikä tutkijoille tai tietolähteille haluta aiheuttaa ongelmia.

Virkkusen mukaan tutkijoiden rooli julkisessa keskustelussa on edelleen ja etenkin tässä tilanteessa tärkeää. Hän on itsekin saanut puhua mediassa varsinkin yhteistyöhön liittyvistä kuvioista.

”Alussa tuli mediasta ja muualta painetta siitä, mihin Venäjän tutkimusta enää tarvitaan. Nyt, kun mikä päivä tahansa avaa television,

”Venäläiset yliopistot sekä niissä tehtävä opetus ja tutkimus ovat politisoituneet entisestään. Kontrolli on lisääntynyt, mikä on johtanut ’tieteen vapauden’ kaventumiseen edelleen.”

siellä puhuvat Venäjän tutkijat. Se on ajan-kohtaisempaa kuin koskaan. Meidän pitää ymmärtää, mitä Venäjän politiikassa tapahtuu, mutta myös mitä muualla yhteiskunnassa tapahtuu.”

Virkkusen mukaan tilanne on yhtäältä lannistanut tutkijoita mutta toisaalta kannustanut uuteen ajatteluun. Tutkimusaiheita nousee Venäjän ympäriltä, esimerkkinä Venäjän politiikan vaikutukset Kaukasukseen ja Keski-Aasiaan.

”Ensimmäinen shokkitila on vähitellen mennyt ohi ja aletaan miettiä, mitä vaihtoehtoja on. Työ on haastavaa mutta mielenkiintoista”, Virkkunen summaa nykyhetken.

ISRAELILLE VAADITAAN AKATEEMISTA BOIKOTTIA

Tutkimushankkeet venäläisten yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa katkesivat saman tien sodan alettua. Sen sijaan debatti jatkuu siitä, voiko Israelin kanssa tehdä tiedeyhteistyötä. Israel on YK:n asettaman riippumattoman tutkintakomission mukaan syylistynyt palestiinalaisten kansanmurhaan Gazassa.

Opiskelijat ovat järjestäneet aiheesta näyttäviä mielenilmauksia jo pitkään. Joulukuun alussa sadat opiskelijat Suomessa vaativat jälleen yliopistoja katkaisemaan Israel-suhteensa. Tampereen yliopiston tieteentekijät ry eli TATTE liittyi marraskuussa vaatimaan

institutionaalisen yhteistyön katkaisemista israelilaisten yliopistojen kanssa. Samaa vaati jo aiemmin Helsingin yliopiston tieteentekijät.

Ylen uutisessa joulukuussa Itä-Suomen yliopisto ja Tampereen yliopisto kertoivat, ettei niillä ole käynnissä yhteistyötä Israelin kanssa. Helsingin yliopisto on ilmoittanut, että tutkimuskumppaneiden valinta kuuluu akateemisen vapauden piiriin. Vapauteen liittyy myös vastuu harkita vakavasti yhteistyön edellytyksiä.

Helsingin yliopisto, Taideyliopisto ja Jyväskylän yliopisto liittyivät syksyllä vetoomukseen sulkea israelilaiset akateemiset instituutiot EU:n tutkimusrahoitusohjelman ulkopuolelle. Myös nuorten tutkijoiden yhteisö Eurodoc ja Tieteentekijät kannattivat komission ehdotusta keskeyttää osin Israelin osallistuminen Horizon Europe -ohjelmaan.

Eurodoc korosti vuosikokouksessaan, että EU:lla ja jäsenmailla on velvollisuus varmistaa, että unionin arvot – demokratia, ihmisoikeudet ja oikeusvaltioperiaate – toteutuvat johdonmukaisesti. Niiden tulee ohjata myös ulkopuolisten valtioiden osallistumista tutkimus- ja innovaatio-ohjelmiin.

Tieteentekijät vetosi joulukuussa korkeakouluihin: niillä on moraalinen vastuu ottaa kantaa ja yrittää vaikuttaa. Ihmisoikeuksien, demokratian ja tieteen vapauden puolustaminen vaatii aktiivisia tekoja, muuten niiden merkitys murenee. ▲

GETTY IMAGES

Sivistysala kansainvälistyy vauhdilla

SUOMESSA sivistysalalla työskentelevien ulkomaalais-taustaisten määrä on lähes kaksinkertaistunut vuosien 2014–2023 aikana. Noin 9 prosenttia Suomen työllisistä työskenteli sivistysalalla vuonna 2023, kertoo tuore selvitys. Alan työvoima on kasvanut yli 20 000 henkilöllä vuosien 2014–2023 aikana. Samalla sivistysalan kansainvälisyys on lisääntynyt huomattavasti. Vuonna 2023 sivistysala työllisti noin 17 500 ulkomaiden kansalaisia ja noin 15 000 vieraskielistä henkilöä. Alan työllisestä työvoimasta noin 8,3 prosenttia on ulkomaiden kansalaisia, mikä on hieman enemmän kuin koko työllisessä työvoimassa keskimäärin (6,5 prosenttia). Selvitys kattoi sekä yksityisen että kunnallisen sivistysalan.

LÄHDE: FCG Sivistysala ry:n toimeksiannosta tekemä Kansainväliset työntekijät sivistysalalla -selvitys

Sinikka Strömmer on Tieteentekijöiden juristi

SINIKKA STRÖMMER on aloittanut Tieteentekijöiden juristina joulukuussa. Oikeustieteen maisteri tuo mukanaan vahvan kokemuksen työoikeudesta työntekijäliitoissa.

Ennen Tieteentekijöitä Sinikka työskenteli Toimihenkilöliitto Ertossa työoikeusjuristina ja sitä ennen vastaavissa tehtävissä Tradenomiliitossa. Hänen vahvuuksiaan ovat erityisesti neuvottelutoiminta, neuvontatyö ja kouluttaminen.

TIETEENTEKIJÄT

Tieteentekijöiden juristina Sinikka muun muassa tukee ja neuvoo jäseniä ja luottamushenkilöitä työoikeudellisissa asioissa ja työttömyys- ja sosiaaliturvakysymyksissä sekä osallistuu edunvalvontakantojen valmisteluun liiton ja JUKOn työryhmissä.

Tieteentekijöiden oikeudellisen neuvonnan puhe- linpäivystys on tiistaisin kello 9–12 ja torstaisin kello 12–16. Muina aikoina häneen voi saada yhteyden e-asioinnin kautta.

Professoriliiton Kevätseminaari katsoo seuraavalle vaalikaudelle

PROFESSORILIITON perinteinen Kevätseminaari järjestetään perjantaina 24. huhtikuuta Pörssitalossa Helsingissä. Tällä kertaa katseet suunnataan jo kohti seuraavaa vaalikautta, ja liitto julkistaa hallitusohjelmatavoitteensa.

Kevätseminaariin ovat tervetulleita liiton jäsenet ja sidosryhmien edustajat. Tilaisuutta voi seurata myös striimin välityksellä. Merkitse siis päivä jo kalenteriisi.

Kansalliselle TKI-politiikalle linjattiin suuntaviivat

TUTKIMUS- JA INNOVAATIONEUVOSTO (TIN) on julkaissut kansalliset tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) strategiset valinnat. TINin valinnat keskittyvät aihekokonaisuuksiin: data ja datapohjainen arvonluonti, murrosteknologiat, terveys ja hyvinvointi, ilmasto, ympäristö ja arktinen ulottuvuus, turvallisuus sekä resilienssi ja puolustus. Valintojen toimeenpanon tueksi määriteltiin kaksi TKI-järjestelmän kehittämisen kärkeä: TKI-toiminnan riskinottokyvyn lisääminen ja TKI-investointien houkuttelu Suomeen.

Tutkimus- ja innovaationeuvosto linjasi tammikuussa valinnat, joilla vahvistetaan kestävää kasvua, talouden ja yhteiskunnan uudistumista ja samalla kokonaisturvallisuutta. Valinnat selkeyttävät eri hallinnonaloille ja toimijoille TKI-toiminnan kehittämisen ja suuntaamisen tarpeita. Tarkoitus on vahvistaa kansallista TKI-politiikkaa ja viestiä Suomen painopisteistä myös aiempaa vahvemmin kansainvälisille kumppaneille.

Suomen Akatemian rahoitus vahvistaa TKI-politiikan strategisia valintoja

”SUOMI TARVITSEE

uusia ideoita ja huippuosaajia strategisten valintojen alueilta”, sanoo Suomen

Akatemian pääjohtaja **Paula Eerola**.

”Näitä syntyy vahvoissa TKI-ympäristöissä, joita edustavat esimerkiksi Suomen Akatemian lippulaivat, tutkimusinfrastruktuurit ja huippuyksiköt eli Ahjo-rahoitusmuotokokonaisuutemme”, Eerola jatkaa.

Kyseisessä rahoituskokonaisudessa Akatemia tukee strategisten valintojen mukaisia painotuksia. Se on myös mukana tuottamassa tietoa Suomen tutkimuksen vahvuuksista kansallisen TKI-toiminnan ja politiikan strategisia valintoja varten. Akatemia rahoittaa pitkäjänteistä uutta luovaa tutkimusta Kipinä-rahoitusmuodoilla. Lisäksi se rahoittaa muun muassa kansainvälisten huippututkijoiden rekrytoimista suomalaisiin yliopistoihin.

Nokia-OKKA ICT-tunnustus- palkinto Arto Hellakselle uraauurtavasta opetustyöstä

VANHEMPI YLIOPISTONLEHTORI

Arto Hellas Aalto-yliopiston tietotekniikan laitokselta on ensimmäinen Nokia-OKKA Educational Recognition Award in ICT-tunnustuspalkinnon saaja. Tieto- ja viestintätekniikan ansiokkaasta opetuksesta suomalaisessa yliopistossa myönnettävä tunnustuspalkinto on suuruudeltaan 10 000 euroa. Palkinnon myöntämisen kriteereinä ovat tieto- ja viestintätekniikan opetuksen erinomaisuus ja innovatiivisuus, pedagoginen lähestymistapa opiskelijoiden innostamiseen sekä koulutuksen panos yhteiskunnan ja työelämän tarpeiden täyttämiseen.

Arto Hellasta palkinnon saajaksi ehdotti professori **Petri Vuorimaa**. Perusteluissaan Vuorimaa tuo

Nokia Säätiön hallituksen puheenjohtaja Mikko Uusitalo, OKKA-säätiönjohtaja Tuulikki Similä, Nokia-OKKA Educational Recognition Award in ICT -palkinnon saaja Arto Hellas sekä Nokian hallituksen puheenjohtaja Sari Baldauf.

MATS VUORENJUURI

esille, että Arto Hellas on poikkeuksellisen sitoutunut ja innovatiivinen opettaja. Hän on uudistanut opetusta ja kehittänyt uusia, ajankohtaisia FITech-kursseja, jotka tarjoavat olennaisia taitoja moderniin ohjelmistokehitykseen. Arto Hellas on edelläkävijä digitaalisessa opetusmateriaalissa ja -alustoissa. Hellas tutkii myös aktiivisesti tietokoneavusteista opetusta ja soveltaa tutkimustuloksia käytäntöön.

Vuosikerrat vaihtuvat

ACATIIMI-LEHDEN toimitus yllättyi kovin marraskuussa 2025, kun Oulun yliopiston kirjaston tietoasiantuntija **Pekka Yli-luoma** otti lehteen yhteyttä. Hän totesi, että Acatiimi-lehden vuosikerta

on merkitty lehdissä pitkään virheellisesti – itse asiassa jo vuodesta 2002 alkaen. Yli-luoma kertoi, että vuonna 2025 Acatiimin vuosikerta tulisi olla 29., vaikka lehdessä se oli merkitty 28. vuosikerraksi.

Lehtiarkistoja tutkimalla Acatiimi totesi, että Yliluoman havainto pitää paikkansa. Ensimmäinen Acatiimi-lehti, johon yhdistyivät aiemmin ilmestyneet Tieteentekijä- ja LehtoriLectio-lehdet, näki päivänvalon vuonna 1997. Lehden 1. vuosikerta merkittiin numerosta 2/97 alkaen. Tämän jälkeen vuosikertojen merkitseminen on ollut luovaa. Koska ensimmäinen Acatiimi ilmestyi keskellä vuotta, vuosikerta on välillä vaihdettu kesken vuoden, välillä taas vuoden vaihtuessa. Viime vuodet käytännöksi on vakiintunut vaihtaa numerointi vuoden vaihtuessa.

Vuonna 2026 Acatiimi jatkaa perinnettään vuosikertojen numeroinnissa ja muuttaa sitä jälleen. Tästä vuodesta alkaen vuosikertamerkintä on siis 30.

Unifi: Yliopistot kouluttavat tohtoreita laajasti yhteiskunnan eri tarpeisiin

YLIOPISTOJEN TUTKIJAKOULUTUS antaa erinomaiset valmiudet työskentelyyn työelämän eri sektoreilla, toteaa Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFY. Unifi toteaa, että tohtoreista 67 prosenttia työskentelee muualla kuin yliopistoissa. Yrityksissä t&k-tehtävissä työskentelevien tohtoreiden osuus on lähes kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa.

Tutkijakoulutettujen osajien määrä on yli kaksinkertaistunut Suomessa vuosituhaten alkuun verrattuna. Tohtorintutkinto on vahva valtti työmarkkinoilla: tohtorien työttömyys on 3,8 prosenttia, ja tohtorit työllistyvät yhä laajemmin yhteiskuntaan ja elinkeinoelämään. Yrittäjinä ja yksityisellä sektorilla työskentelevien tohtoreiden osuus kasvaa suhteellisesti nopeimmin.

Tohtoreiden osuus kaikkien sektoreiden t&k-työntekijöistä on tällä hetkellä noin 20 prosenttia. Osuutta pyritään kasvattamaan, ja erityisesti yrityksiin tarvitaan lisää tutkijakoulutettuja t&k-ammattilaisia tekemään vaativaa tutkimus- ja kehittämistyötä. Tohtoreiden osuus yrityssektorin t&k-henkilöstöstä on noussut kymmenessä vuodessa 48 prosenttia, mutta on silti edelleen vain kahdeksan prosenttia. Suomalaisissa yrityksissä t&k-henkilöstön koulutustaso on matalampi kuin Suomen verrokkimaissa, ja tuottavuuden kehitys on heikompaa. Parlamentaarin TKI-työryhmä arvioi loppuraportissaan, että Suomi tarvitsee t&k-työhön vuosittain yli 2 000 uutta tohtoria vuosina 2024–2030.

Tohtorit eli tutkijakoulutetut t&k-ammattilaiset lisäävät eri sektoreiden kykyä tuottaa ja soveltaa uutta tietoa sekä innovaatioita. Yliopistot luovat perustaa teollisuuden ja yhteiskunnan uudistumiselle osajien kouluttajina sekä uuden ja soveltavan tiedon ja innovaatioiden luojina. Yliopistot tuottavat 96 prosenttia korkeakoulusektorin patenteista ja keksintöilmoituksista, ja yliopistojen ja

yriytysten yhteistyö paikallisissa ja kansainvälisissä ekosysteemeissä on vakiintunutta.

– Korkeatasoinen tutkijakoulutus vahvistaa Suomen kilpailukykyä. Aitoja radikaaleja innovaatioita ei synny ilman uutta luovaa ja tieteen eturintamassa kulkevaa tutkimusta – ja yliopistoissa koulutettu ja tohtoreita, sanoo Unifin puheenjohtaja, Aalto-yliopiston rehtori **Ilkka Niemelä**.

Laadukkaan tutkijakoulutuksen toteuttaminen edellyttää organisaatiolta laajaa tutkimusyhteistyöpohjaa, tasokkaita infrastruktuureita ja kansainvälisyyttä. Suomen korkeakoulujen tuottamista vertaisarvioidusta tieteellisistä artikkeleista 97 prosenttia syntyy yliopistoissa. Korkeakoulujen t&k-henkilöstöstä 93 prosenttia työskentelee yliopistoissa, joissa tutkijakoulutusta ohjaavat tieteellisen koulutuksen ammattilaiset.

Yliopistot kehittävät tohtorikoulutusta jatkuvasti tiiviissä yhteistyössä yritysten kanssa, jotta koulutus vastaa monipuolisesti t&k-toiminnan tarpeisiin. Myös yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa tiivistetään, jotta parhaille osajille on tarjolla joustavia polkuja tutkijakoulutukseen.

Viime vuonna käynnistynyt OKM:n rahoittama kansallinen tohtorikoulutuspilotti tulee lisäämään merkittävästi valmistuvien tohtorien määrää vuosina 2027–2028. Hankkeen selvitysraportin mukaan väitöskirjatutkijoiden enemmistö aikoo suorittaa tutkinnon kolmessa vuodessa.

GETTY IMAGES

IN ENGLISH
acatiimi.fi

Tekoäly tieteellisessä julkaisuprosessissa: mahdollisuudet, riskit ja pelisäännöt

Tekoäly on nyt kaikkialla – myös julkaisemisessa.

LEENA WAHLFORS

LEENA WAHLFORS

Tekoäly (AI) on tullut nopeasti ja jäädäkseen osaksi kaikkia elämän osa-alueita, myös osaksi tieteellistä julkaisuprosessia. Tekoälyä on mahdollista käyttää käsikirjoitusten seulonnessa. Se ehdottaa vertaisarvioijia, auttaa vertaisarvioitsijoita työssään ja yrittää jopa tehdä puolestamme päätöksiä siitä, mitä julkaistaan. Tekoälyn käyttöön liittyy kysymyksiä oikeudenmukaisuudesta, läpinäkyvyydestä ja vastuista. Avaan seuraavassa, missä tieteellisen julkaisuprosessin eri vaiheissa tekoälyä käytetään, miten sitä käytetään, mitä hyötyä siitä on – ja missä kulkevat käytön riskien ja eettisyyden rajat.

Teksti perustuu aiheesta laadittuun kirjallisuuskatsaukseen ja Julkaisufoorumin paneeleissa syksyllä 2025 aiheesta käytyihin keskusteluihin ja esiin tuotuihin havaintoihin. Teksti etenee seuraten tieteellisen julkaisuprosessin eri vaiheita alkaen käsikirjoituksen jättämisestä toimitukseen ja päättynyt ratkaisuun käsikirjoituksen julkaisemisesta.

HYVÄ ESISEULONTA ON YHTEISTYÖTÄ AI:N JA IHMISEN VÄLILLÄ

Ennen vertaisarviointia toimitus tekee käsikirjoituksen esiseulonnan, jolloin tarkistetaan muun muassa, ovatko tekstin rakenne ja muotoilut kunnossa, löytyykö merkkejä plagioinnista tai muusta vilpistä, onko menetelmäkuvaus ja raportointi riittävän läpinäkyvää ja ovatko viitteet ja viittaustyyli kohdillaan. On myös keskeistä selvittää, vastaako tekstin sisältö lehden tieteenalaa ja fokuksa. Relevantin lehden tai konferenssin tunnistaminen on kriittinen vaihe tutkimuksen julkaisemisprosessissa. Muutoin korkeatasoinenkin artikkelikäsikirjoitus saatetaan hylätä tai se löytää pienemmän

yleisön kuin se sisältönsä kannalta relevantimmassa julkaisukanavassa muutoin saisi. Moni edellä kuvatuista vaiheista on mahdollista toteuttaa tekoälytyökalujen avulla. Työkalut säästävät aikaa, ja niiden voidaan olettaa olevan myös laatua kohentavia apureita.

Paneelikokouksissa panelistit pitivät hyväksyttävänä, että toimitus hyödyntää tekoälyä esimerkiksi plagioinnin tunnistamiseen, mutta ratkaisu siitä, viedäänkö käsikirjoitus seuraavaan vaiheeseen eli vertaisarvioitsijoille tarkastettavaksi, tulee panelistien näemyksen mukaan olla aina ihmisen tekemä. Ongelmallisena pidettiin myös, että toimitukset edellyttävät tutkijoiden kertovan, onko tai miten tutkija on käyttänyt tekoälyä käsikirjoituksen valmistelussa, mutta eivät läheskään aina itse toimi läpinäkyvästi. Avoimuus voikin olla pian kustantajalle kilpailuetu, kuten eräs panelisti toi esiin.

AVOIMUUTTA JA OHJEISTUKSIA TARVITAAN LISÄÄ

Panelistien havaintona oli, että toimitusten ohjeet tutkijoille tekoälyn käytöstä ovat puutteellisia ja keskenään ristiriitaisia. Panelistit toivat esiin myös sekä vertaisarvioitsijan että tutkijan roolissa huolen siitä, että aina ei ole mahdollista raportoida tekoälyn käytöstä, koska tekoälyä

Hienovaraiset ja poikkitieteiset aiheet saattavat mennä algoritmilta ohi.

Tekoäly tehostaa tieteelliseen julkaisuprosessiin liittyvää työtä, mutta tuo samalla mukanaan uudenlaisia virhemahdollisuuksia.

tulee mahdollisesti käyttäneeksi tietämättään osana käytettävissä olevia digitaalisia työkaluja. Tutkijan kynnystä kertoa toimitukselle tekoälyn käytöstä saattaa nostaa myös pelko, että informaation perusteella toimitus hylkääkin käsikirjoituksen, vaikka käyttö olisikin rajautunut esimerkiksi kielentarkastuksen tai viitteiden sijoittelun helpottamiseen.

Vastaavia havaintoja oli löydettävissä tutkimuskirjallisuudesta. Tutkimusraporteissa todetaan, että kansainväliset julkaisueettiset toimijat, kuten COPE ja WAME, ovat julkaisuseet ohjeita tekoälyn käytöstä, mutta kustantajien tekoälyvälineiden käyttöä koskevat ohjeet käsikirjoitusten laatijoille ovat keskenään ristiriitaisia ja myös puutteellisia. Heikkoudet tekoälyn tutkimusetiikkaa koskevissa ohjeissa heijastanevat AI-teknologioiden kehittymisen nopeutta ja myös tietämyksen puutetta.

Kansainväliset alan järjestöt ja suuret kustantajat toivottavasti seuraavat alan kehitystä aktiivisesti ja päivittävät vaatimuksiaan tekoälytyökalujen ja niiden käytön kehittyessä. Yhteistä kustantajien ohjeistuksessa näyttäisi tutkimuskirjallisuuden perusteella olevan, että tutkija saa käyttää tekoälyä työn tukena esimerkiksi kielenhuollossa ja rakenteen hiomisessa, mutta vastuu sisällöstä säilyy aina ihmisellä. Tekoäly ei saa toimia kirjoittajana. Periaatteisiin kuuluu myös, että tekoälyn käytöstä tulee kertoa läpinäkyvästi silloin, kun se

on ollut osa tutkimusmenetelmää tai tuottanut sisältöä.

Kuvien tekoälyluontiin ja -muokkauseen suhtaudutaan erityisen varovasti. Osa kustantajista kieltää sen, osa sallii tarkoin ehdoin ja selkeällä ilmoituksella. Kustantajat myös varottavat tekoälyn vinoumista (esimerkiksi sukupuoli- tai maantieteelliset harhat), hallusinaatioista (keksityt ”faktat” ja viitteet) sekä IP- ja tietosuojakysymyksistä. Tutkijoille ja toimituksille annettuna perusperiaatteena näyttää olevan, että jos käyttää tekoälyä, tulee tarkistaa tuotos ja kertoa käytöstä.

Panelistit korostivat, että tämä perusperiaate edellyttää rehellisyyttä aikakaudella, jolloin tekoälyn käytön tunnistamistyökalut ovat vielä vajavaisia.

VERTAISARVIOIJIEN VALINTA: AI APUNA, MUTTA EI PORTINVARTIJANA

Erään panelistin mukaan vertaisarviointi on kriisissä. Hänen mukaansa ”pitää keksiä jotain uutta, koska ihmisillä ei ole enää aikaa vertaisarviointiin. Viiden vuoden kuluttua se saattaa kadota kokonaan”.

Myös aiheesta tehdyissä tutkimuksissa korostetaan tekoälyn merkitystä helpottamassa yhä työläämmäksi käyvää sopivan arvioijajoukon löytämistä. Erilaisin AI-pohjaisin työkaluin on mahdollista lukea käsikirjoitusta ”aihesanojen” ja viitteiden kautta ja ehdottaa asiantun-

tijoita, myös toimituksen omien verkostojen ulkopuolelta. Tämä säästää alan tutkijoiden mukaan aikaa, laajentaa potentiaalisten arvioijien määrää ja parantaa käsikirjoitusten aiheiden ja arvioijien asiantuntemuksen kohtaamista.

Tutkijat kuitenkin varoittavat, että tässä riskeinä ovat, että hienovaraiset ja poikkitieteiset aiheet saattavat mennä algoritmilta ohi, mallit voivat vahvistaa aiempia vinoumia, esimerkiksi suosia tietyissä maissa tai instituutioissa toimivia vertaisarvioitsijakandidaatteja. Algoritmit ovat myös kyvyttömiä ajattelemaan kriittisesti ja esimerkiksi punnitsemaan, ovatko tietyn tieteenalan kärkinimet mahdollisesti liian kiireisiä antamaan aikaansa arviointityölle. On myös mahdollista, että järjestelmä ehdottaa täysin kuvitteellisia henkilöitä arvioitsijoiksi, mikäli syötetty data on laadullisesti huonoa.

Eräs panelisti toi esiin, että tekoälyn suomien mahdollisuuksien hyödyntäminen on relevantimpaa nuoremmille vertaisarvioitsijoina toimiville tutkijoille kuin kokeneemmille, ”joilla on (tieteenalansa) osaamista paljon ilman tekoälyäkin. Junioreilla ei ole verkostoja”.

MISSÄ AI AUTTAA JA MISSÄ RAJAT TULEVAT VASTAAN ?

Vertaisarvioijan tehtävänä on arvioida erityisesti käsikirjoituksen uutuusarvoa, merkittävyyttä, relevanssia ja tieteellistä tarkkuutta. Tekoäly voi auttaa rutiiniluontoisissa tehtävissä, kuten tekstien tiivistämisessä, yhteenvetojen tekemisessä, tilastoraporttien tarkistamisessa, epäjohdonmukaisuuksien löytymisessä sekä taulukoiden ja kuvien jäsentelyssä. Hyvin käytettyinä tekoälytyökalut vapauttavat arvioijan aikaa olennaiseen eli sen arvioimiseen, onko tutkimus oikeasti uutta, tärkeää ja hyvin

perusteltua. Ihmisen asiantuntemus, harkinta ja vastuu eivät ole korvattavissa, kuten tutkimuskirjallisuudessa painotetaan.

Panelistit korostivat samaa. On tärkeää voida etsiä tietoa, tarkistaa yksityiskohtia ja paljastaa plagiointi, mutta kokonaan tekoälyllä tehtyjä vertaisarviointeja ei voida hyväksyä, vaikka panelistien mukaan näyttääkin siltä, että kokonaan tekoälyllä kirjoitettujen ja arvioitujen tutkimusten määrä on kasvamassa. Panelistien mukaan ”usein ei ole evidenssiä, mutta vahva epäily sen käytöstä”.

Myös vertaisarvioitsijoilta tulisi edellyttää avoimuutta siitä, onko tai miten hän on hyödyntänyt AI:ta. Panelistit peräänkuuluttivat toimijoiden välisen läpinäkyvyyden tärkeyttä toimitusten ja vertaisarvioitsijoiden sekä tutkijoiden välillä. Eräs panelisti veti yhteen ajatuksen toteamalla: ”me emme tiedä ja siksi joudumme kaikkea epäilemään... epäilyn aikakausi”.

JULKAISUPÄÄTÖKSET JA JULKAISEMISEN JÄLKEINEN VAIHE

Jos arvioijien mielipiteet eroavat käsikirjoituksen relevanssista ja huolellisuudesta, saattaa toimitus käyttää tekoälyä apuna punnitessaan, mitä korjauksia pyydetään tai hyväksytäänkö työ sellaisenaan. Myös julkaisun jälkeen tekoäly voi auttaa tiivistelmien ja käännösten tekemisessä, mikä lisää tutkimuksen saavutettavuutta. Tietosuoja ja luottamuksellisuus on kuitenkin pidettävä kirkkaasti mielessä. Mikäli toimitus tai vertaisarvioitsija syöttää arvioitavana olevan tekstin tekoälylle, leviää sen sisältö ja sen sisältämät mahdollisesti uutuusarvoltaan merkittävät tutkimuslöydökset hallitsemattomasti, muistuttivat usean paneelin jäsenet.

Panelistit kertoivat vain vähän havainnoista tai oletuksista tekoälyn käytöstä julkaisupäätösten tekemisessä tekoälyllä. Eräs panelisti kertoi esimerkin, jossa tekoälyä oli hyödynnetty inhimillisesti tehtyjen haastattelujen yhteen vetämisessä valittaessa tutkijoita tieteelliseen konferenssiin.

NÄKYMÄ TULEVAAN: EPÄVARMUUS, MAHDOLLISUUDET JA RAJAT

Tutkimuskirjallisuuden perusteella tekoäly tehostaa tieteellisen julkaisuprosessiin liittyvää työtä, mutta tuo samalla mukanaan uudenlaisia virhemahdollisuuksia. Vilpin etsintään käytetyt AI-työkalut eivät ole erehtymättömiä, kuten tutkijat muistuttavat. AI-työkalut saattavat epäillä tekstiä vilpillisesti tuotetuksi, vaikka se on laadittu noudattaen hyviä tieteellisiä käytäntöjä, tai jättää oikean ongelman huomaamatta.

Tekoälytyökalut saattavat myös synnyttää vinoumia. Mikäli tutkijoita seulotaan tai käsikirjoituksia tarkastetaan eri tavoin maan, instituution tai kielen perusteella, syntyy tutkijoiden mukaan epäoikeudenmukaisuutta. Myös niin sanotut hallusinaatiot ja keksityt viitteet ovat erityinen riski generatiivisissa työkaluissa – ainakin niiden nykyisessä kehitysvaiheessa.

Kaikkien tieteenalojen paneeleissa korostettiin tekoälyn suomia sekä myönteisiä että kielteisiä käyttötarkoituksia ja niiden tieteen tekemiselle tuomia uhkia ja mahdollisuuksia. Panelistit pitivät tekoälyä tehokkaana työkaluna ja pohtivat, missä ovat sen käytön rajat. Panelistit kysyivät, rapauttaako se jo nyt vallalla olevia epäilyjä tieteen hyödyllisyydestä ja tarpeellisuudesta. Toisaalta panelistit uskoivat, että tekoälyn kehittyessäkin jää asioita, joita ei voi luovuttaa ihmiseltä roboteille.

Tieteen tekemisen tavat muuttuvat, mutta kuten panelistit toteavat: ”Kaikki on avoinna. Tulevaisuus on epävarma.” ”Uhat ovat materialisoitumassa... sama koskee mahdollisuuksia.” ”Pitäisi löytää hyvä avioliitto ihmisen ja AI:n välille.”

Edellisen perusteella pohdin, tulisiko julkaisuforumiluokitusta kehitettäessä jatkossa ottaa huomioon julkaisukanavien tutkijoille ja vertaisarvioitsijoille antamat ohjeet tekoälyn käytöstä sekä kuvaukset siitä, miten ne itse hyödyntävät tekoälyä tieteellisessä julkaisuprosessissaan. ▲

PIKAOPAS TOIMITUKSILLE JA ARVIOIJILLE

Käytä läpinäkyvästi: kerro mitä työkaluja käytit ja mihin.

Pidä ihminen ratissa: kaikki ”hälytykset” tarkistetaan manuaalisesti.

Vältä vinoumia: seuraa, kohtelee ko järjestelmä eri maista tai instituutioista tulevia käsikirjoituksia tasapuolisesti.

Suojele dataa: älä syötä luottamuksellista materiaalia avoimiin palveluihin.

Varmista viitteet: tarkista lähteiden olemassaolo ja sisältö – älä luota pelkkään tekoälyn tuottamaan listaan.

Muista tekijäys: tekoäly ei ole kirjoittaja; vastuu säilyy ihmisellä.

LEENA WAHLFORS

*erityisasiantuntija, YTT
Julkaisufoorumi
Tieteellisten seurain
valtuuskunta*

Tekoäly tehostaa tieteelliseen julkaisuprosessiin liittyvää työtä, mutta tuo samalla mukanaan uudenlaisia virhemahdollisuuksia.

LÄHTEET: Ahn, S. (2024, September 1). The transformative impact of large language models on medical writing and publishing: Current applications, challenges and future directions. *Korean Journal of Physiology and Pharmacology*, 28(5), 393–401. <https://doi.org/10.4196/kjpp.2024.28.5.393> Alnaimat, F., AlSamhori, A. R. F., Hamdan, O., Seil, B., & Kumar, A. B. (2025, June 2). Perspectives of Artificial Intelligence Use for In-House Ethics Checks of Journal Submissions. *Journal of Korean Medical Science*, 40(21), e170. <https://doi.org/10.3346/jkms.2025.40.e170> Checco, A., Bracciale, L., Loreti, P. et al. AI-assisted peer review. *Humanit Soc Sci Commun* 8, 25 (2021). <https://doi.org/10.1057/s41599-020-00703-8> da Veiga, A. Ethical guidelines for the use of generative artificial intelligence and artificial intelligence-assisted tools in scholarly publishing: a thematic analysis. *Sci Ed* 2025;12(1):28–34 <https://doi.org/10.6087/kcse.352> Farber, S. (2024). Enhancing peer review efficiency: A mixed-methods analysis of artificial intelligence-assisted reviewer selection across academic disciplines. *Learned Publishing*, 37(4), e1638. <https://doi.org/10.1002/leap.1638> Ganja-

vi, C., Eppler, M. B., Pekcan, A., Biedermann, B., Abreu, A., Collins, G. S., Gill, I. S., & Cacciama-
ni, G. E. (2024). Publishers' and journals' instructions to authors on use of generative artificial intelligence in academic and scientific publishing: Bibliometric analysis. *BMJ*, 384, e077192. <https://doi.org/10.1136/bmj-2023-077192> Hosseini, M., & Resnik, D. B. (2025). Guidance needed for using artificial intelligence to screen journal submissions for misconduct. *Research Ethics*, 21(1), 1–8. <https://doi.org/10.1177/17470161241254052> Kousha, K., Thelwall, M. Artificial intelligence to support publishing and peer review: A summary and review. First published: 08 August 2023. <https://doi.org/10.1002/leap.1570> Liang, W., Zhang, Y., Cao, H., Wang, B., Ding, D. Y., Yang, X., Vodrahalli, K., He, S., Smith, D. S., Yin, Y., McFarland, D. A., & Zou, J. (2023). Can large language models provide useful feedback on research papers? A large-scale empirical analysis. *arXiv*. <https://arxiv.org/abs/2310.01783> Razack, H. I. A., Mathew, S. T., Saad, F. F. A., & Alqahtani, S. A. (2021). Artificial intelligence-assisted tools for redefining the communication landscape of the scholarly world. *Science Editing*, 8(2), 134–144. <https://doi.org/10.6087/kcse.244> Zaharie, Monica Aniela & Osoian, Codruța Luminița (2016). Peer review motivation frames: A qualitative approach. *European Management Journal*, 34(1), 69–79 Zhang, A., Gao, Y., Suraworachet, W., Nazaretsky, T., & Cukurova, M. (2025, April 15). Evaluating trust in AI, human, and co-produced feedback among undergraduate students. *arXiv*. <https://arxiv.org/abs/2504.10961> Zhuang, Z., Chen, J., Xu, H., Jiang, Y., & Lin, J. (2025). Large language models for automated scholarly paper review: A survey. *arXiv*. <https://arxiv.org/abs/2501.10326> *arxiv.org*

Mail Malta

Knowledge diplomacy amid geopolitics

Liu and Glass advocate for knowledge diplomacy over academic isolation in their article on how geopolitics between Western countries and China influence knowledge production. Geopolitics induce reconceptualization of research from global public good to a strategic asset infused with national security and power competition interests. However, addressing global challenges like climate change, pandemics, and refugee crises requires knowledge diplomacy that emphasises sharing expertise and collaboration.

SOURCES: INTERNATIONAL HIGHER EDUCATION 124 (FALL 2025)

US: State Department takes over scholarship programmes

With the dismantling of the Department of Education (DoE) being dismantled in the United States, a host of international scholarship programmes are transferred to the State Department (SD). The DoE's press release on the matter said that the transfer "leverages the State Department's global reach and international education and public diplomacy expertise to advance U.S. national security and America First foreign policy priorities."

SOURCES: UNIVERSITY WORLD NEWS (4/12/2025)

GETTY IMAGES

Geopolitics shape global research collaboration

Nature News summarises recent studies investigating how geopolitical tensions influence the collaboration between scientists around the world, with a particular focus on Russia, Israel, and China.

In their own analysis, Nature found that research collaboration between Russian and Western researchers dropped in 2023 after the Russian invasion of Ukraine the previous year. A study by VoxUkraine showed that publications affiliated with Russian authors dropped by 26 percent between 2021–2024, and citations to these papers fell almost 90 percent. One reason behind these developments is that Western governments and research funders discouraged cooperation with Russian researchers, and another is the spillover effects the sanctions against Russia have had on research practices.

A similar observation is made about research collaboration with Israeli researchers: co-authoring research papers with Israeli researchers has declined. This development is more pronounced in countries that have taken critical position regarding the conflict in Gaza, such as Spain and South Africa. In general, however, the decline seems to be driven by bottom-up reactions, by individual researchers boycotting cooperation with Israeli researchers.

Research collaboration between Chinese and US researchers is also declining, following political tensions between these countries. The number of co-authored research papers that include Chinese and US researchers has gone down 6.4 percent in 2023 compared to 2017. Overall, research collaboration networks appear to be reshaped by geopolitical tensions.

SOURCES: NATURE NEWS (12/11/2025), DOI: 10.1038/D41586-025-03025-4
[HTTPS://DOI.ORG/10.1038/D41586-025-03025-4](https://doi.org/10.1038/D41586-025-03025-4)

EU pushes for micro-credentials, what about quality assurance

The European Union has been pushing for micro-credentials for some time already. Following the EU Council Recommendation (16/6/2022) “on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability”, all member states have been developing micro-credentials, but in varying ways and at a different pace. In Finland, micro-credentials have been included in the national strategy for continuous learning and the Digiviso 2030 project.

EU member states utilise EU funds to motivate the uptake of micro-credentials. Moreover, according to European Commission spokesperson Eva Hrnčirová, the European University Initiative, an EU-funded programme, has supported over 400 courses leading to micro-credentials. That is, micro-credentials have proliferated in recent years. Many universities in Europe, however, are uncertain in recognising micro-credentials and integrating them into degree programmes.

Maria Kelo, a director at the European University Association (EUA), says micro-credentials are a preferred form of joint education provision because they are fast, easier, and more flexible to set up compared to joint degrees. Still, according to Kelo, quality assurance standards are challenging to apply to micro-credentials. Kelo suggested the best approach would be quality assurance at an institutional level. Kelo was not concerned about micro-credentials overtaking traditional degrees but saw them as means to reach more non-traditional students.

SOURCES: UNIVERSITY WORLD NEWS (28/10/2025)
[HTTPS://WWW.UNIVERSITYWORLDNEWS.COM/POST.PHP?STORY=20251022141823927](https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20251022141823927)

GETTY IMAGES

Swiss universities to prevent espionage

Universities in Switzerland are looking to strengthen protection against knowledge espionage. Deepening geopolitical tension and tougher sanctions force Swiss universities to reconcile their international cooperation. The universities aim to strengthen knowledge security and prevent certain state actors from gaining access to knowledge and technology.

SOURCES: UNIVERSITY WORLD NEWS (4/12/2025) [HTTPS://WWW.UNIVERSITYWORLDNEWS.COM/POST.PHP?STORY=20251204105212761](https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20251204105212761)

GETTY IMAGES

Protecting science from geopolitics

Hammond and Mauduit opine that geopolitics should not halt science and suggest five ways to push back. First, they urge for continuous dialogue between governments and scientists. Second, governments should consider the impact of sanctions on science and protect key areas like environment research from unintended impacts. Third, funding agencies should identify existing projects which would be significantly impacted by sanctions. Fourth, governments should protect scientists and institutions who continue their work under sanctions. Fifth, funders must offer flexibility to allow researchers to change goals when sanctions derail their original plans.

SOURCES: NATURE 645, 312–314. DOI: 10.1038/D41586-025-02814-1
[HTTPS://WWW.NATURE.COM/ARTICLES/D41586-025-02814-1](https://www.nature.com/articles/D41586-025-02814-1)

Koulutuksen lupaukset ja rajat

Sosiaalista eriarvoisuutta paljon tutkinut Vuoden Professori 2026 Jani Erola on myös yksi viidestätoista äskettäin valitusta Suomen Akatemian akatemiaprofessorista. Hänen uudessa hankkeessaan tutkitaan koulutustason nousun, työmarkkinoiden muutoksen ja uusien teknologioiden välisiä yhteyksiä sosiaalisessa eriarvoistumisessa.

MINNA HIIDENSAARI

VESA TYNI

Koulutuksen ja osaamisen tason nouseminen ei enää tasaa sosiaalista eriarvoisuutta kuten tähän asti lähi-historiassa. Tämä askarruttaa Turun yliopiston sosiologian ja väestötieteen professori **Jani Erolaa**.

”Nyt on erityinen hetki tutkia ilmiötä. Koulutuksen tuottamiin yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyy mustia laatikoita. Aikaisemmista tutkimuksista tiedämme muun muassa sen, että vanhempien koulutustaso ja perhetausta vaikuttavat lasten koulutukseen, vaikka koulutusjärjestelmän

Jani Erola, filosofian tohtori

Syntynyt: 1974 Helsingissä.

Työ: Suomen Akatemian akatemiaprofessori vuodesta 2025, Suomen Akatemian INVEST-lippulaivakeskuksen johtaja vuodesta 2019, Turun yliopiston sosiologian professori vuodesta 2012, kansallisen rekisteritutkimusinfrastruuri FIRE:n johtaja vuodesta 2025.

Perhe: Vaimo, kaksi aikuista lasta.

Harrastukset: Monipuolinen urheilu, purjehdus.

Mistä tunnetaan työyhteisössä? Pikkutunneille jaksamisesta, on kyse sitten töihin uppoutumisesta tai baari-illasta työkavereiden kanssa.

Mistä ei tunneta? Harrastenörttäilystä kotiautomaation ja muun kodin tietotekniikan kanssa sekä erinomaisista remontointitaidoista.

”Koulutuksen tuottamiin yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyy mustia laatikoita.”

laajeneminen onkin osittain tasoittanut sukupolvien välisiä eroja. Enää näin ei vaikuta tahtuvan. Erot ovat myös sukupuolittuneita. On kysyttävä, olemmeko tehneet asioita huonosti, vai onko kyse periytymisestä. Todennäköisesti molempia”, Vuoden Professoriksi 2026 valittu Erola sanoo.

Samaan aikaan kun elämme tieteenalan kysymysten kannalta käänteentekevää hetkeä, Erolalla on käsillä myös henkilökohtaisesti merkittävän vaiheen alku. Hänet valittiin äskettäin Suomen Akatemian akatemiaprofessoriksi, yhdeksi viidestätoista. Viiden vuoden hankerahoituksesta kilpaili 244 tutkijaa. Hakemukset vertaisarvioitiin kansainvälisesti.

”En ole kahdeksaan vuoteen ehtinyt tehdä omaa tutkimusta. Ostan tällä vapautta tutkijana.”

Sosiaalisen eriarvoisuuden mekanismit ja periytyvyys ovat kiinnostaneet Erolaa koko hänen tutkimusuransa ajan. Yksi hänen merkittävimmistä tutkimushankkeistaan on Suomen Akatemian ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteinen INVEST-lippulaihankke, jota hän on johtanut vuodesta 2019. Tutkimuslaitokseksi nyt jo vakiintuvassa, monitieteistä tutkimusta ympärilleen keränneessä hankkeessa on tutkittu sosiaalista eriarvoisuutta tuottavia mekanismeja ja tapoja, joilla voitaisiin ennaltaehkäistä sosiaalista huono-osaisuutta.

”Olimme ensimmäisiä lippulaivoja. Emme heti tajunneet, miten iso hanke on kyseessä.”

Erolan aika on pääasiassa mennyt yli kaksisataa työntekijää käsittävän hankkeen johtamiseen.

Onnistumistensa listalle Erola nimeää myös Euroopan tutkimusneuvostolta vuonna 2014 saamansa viisivuotisen INDIRECT-hankerahoituksen. Hankkeessa tutkitaan ylisukupolvista eriarvoisuutta luovia mekanismeja.

”En odottanut rahoituksen saamista, sillä hakijat eivät tyypillisesti olleet yhteiskuntatieteilijöitä.”

KÄSILLÄ ON UNIIKKIEIN AINEISTOJEN AIKA

Nyt alkavassa Erolan STRATEQ-akatemiaprofessuurihankkeessa tutkitaan, miten korkeakoulutuksen määrällinen laajeneminen, koulutusurien pidentyminen, työmarkkinoiden muutokset sekä uudet teknologiat, kuten tekoäly, vaikuttavat mahdollisuuksien tasa-arvoon. Siis siihen, miten perhetaustan vaikutusta sosiaalisen eriarvoisuuden muodostumiseen voitaisiin vähentää. Hankkeen relevanttius kytkeytyy ennen kaikkea tarjolla olevan tutkimusaineiston laajuuteen ja kansainvälisyyteen.

”Aiemmat aineistot eivät ole riittäneet muutoksen tutkimiseen. Yhteiskuntatieteissä ideat eivät riitä tutkimuksen tekemiseen. On oltava uniikkeja aineistoja.”

Nyt sellaisia on.

”Voimme seurata useiden ikäpolvien muutosta koko heidän elämänsä ajan. Käytämme suomalaisten ja pohjoismaalaisten lisäksi saksalaisia ja yhdysvaltalaisia aineistoja, jotka ovat kypsyneet samalla tavalla kuin suomalaiset.”

Tähän mennessä tehdyissä tutkimuksissa on todennettu sosiaalisen aseman periytyvyydestä esimerkiksi se, että jo yhden tädin tai sedän esimerkki vaikuttaa motivoivasti yksilön koulutukseen ja sitä kautta sosiaaliin liikkuvuuteen.

Erola havainnollistaa, että syntymäkohorttiaineistot antavat kyselyaineistoihin verrattuna uudenlaisia tilaisuuksia arvioida samalla vaikkapa sitä, millaisia sosiaalisia ryhmiä tutkijoilta on mennyt ohi, millaiset mekanismit ovat vaikuttaneet Brexitin tapahtumiseen tai mikä on kiihdyttänyt ääri-ilmiöiden nousemista.

PALKITSEMISJÄRJESTELMIEN EPÄTASA-ARVO

Erola toteaa, että on yhteiskuntatieteilijän onni ja kauhistus, että julkiseen keskusteluun nousevista ilmiöistä on paljon tutkimustietoa.

”Tutkijat ymmärtävät, että on olemassa erilaista eriarvoisuutta. Tuotamme erotteluita kulttuurisesti. Tiettyjä eroja haluamme vahvistaa ja toisia taas pidämme ei-toivottuina. Siihen, mikä on hyväksyttävää ja mikä ei, tai milloin eroja pitäisi tasata ja milloin palkita, ei ole itsestään selviä vastauksia.”

Erolan mielestä pitäisi keskustella enemmän siitä, mistä yhteiskunta palkitsee riittävästi ja mistä kenties liikaa. Esimerkiksi sattumiin ja onnenkantamoisiin kytkeytyviä yksilön kehityskulkuja, kuten varakkaaseen sukuun syntymistä, saatetaan palkita systeemisissä.

”Joidenkin osaamisesta maksetaan tähtitieteellisiä summia, samalla kun toisten osaamisen arvo mitätöityy.”

Ongelmallisena nykyajassa hän pitää myös sitä, että työmarkkinat arvottavat ja sen mukaan palkitsevat koulutuksesta epätasaisesti. Tekoäly tulee kiihdyttämään tätä epätasa-arvoa.

”Joidenkin osaamisesta maksetaan tähtitieteellisiä summia, samalla kun toisten osaamisen arvo mitätöityy. Tähän liittyvästä oikeudenmukaisuudesta, kuten IT-miljonääreistä, on vaikea käydä keskustelua, mutta sitä pitäisi tehdä.”

Erolan mukaan hyvinvointiyhteiskunnan palvelut turvataan pitkälti keskiluokan solidaarisuudella eli sillä, että korkeasti koulutetun keskiluokan tuottamilla verotuilla katetaan valtaosa palveluista.

”Miten pitkälle tämä solidaarisuus riittää etenkin nyt, kun keskiluokan asemaan kohdistuu uhka?”

Teknologian, kuten tällä hetkellä tekoälyn, tuomat uhkakuvat eivät ole uusi ilmiö. Digitalisaation tuomasta uhasta työpaikkoihin on keskusteltu 2000-luvun alkupuolelta lähtien, ja teknologia on korvannut suorittavia työtehtäviä. Nyt tekoäly on saanut jo korkeasti koulutetutkin hermostumaan, kun tekoäly kykenee siihen, missä ihminen itsekkin on hyvä, eli tiedon keräämiseen ja analysoimiseen.

Erolan mielestä nyt käynnissä oleva murros on luonteeltaan samankaltainen kuin Suomen siirtyminen maatalousvaltaisesta yhteiskunnasta teolliseen.

ILMOITUSTAULUN KAUTTA AAMUTELEVISIOON

Sosiologia valikoitui Erolan alaksi hieman kiertotietä, sillä kouluaikoina hän kaavaili itselleen toimittajan uraa. Hän huomasi, että pääsykoeoppaissa mainittiin toimittajan ammatti esimerkkinä usein juuri yhteiskuntatieteiden kohdalla.

”Optimoin ja luin saman sosiologian pääsykoekirjan neljään eri pääsykokeeseen. Olin varma, että luvassa on välivuosi.”

1990-luvulla yliopistoon pääsemistä kuvaa hyvin se, että onneeseen Erola sattui olemaan lankapuhelimen lähettyvillä, kun opintopäällikkö soitti. Hän kävi läpi varasijoille päässeitä ja antoi paikan siinä järjestyksessä heille, jotka tavoitti.

Kirjoittamiseen tykästynyt Erola purkitti opinnot ripeässä tahdissa, sillä kurssit saattoi suorittaa pitkälti esseitä kirjoittamalla.

Graduvaihe sysäsi Erolan tutkijan uralle. Maksuhäiriöisten yhdistys etsi sosiologian laitoksen ilmoitustaululla graduntekijää. Velkaantuminen oli 1990-luvun laman jäljiltä iso ongelma. Sen jälkeen kun sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes julkaisi Erolan lopputyön, nuorta vastavalmistunutta vietiin. Erola kommentoi maksuhäiriöihin liittyvää lainsäädäntöä uutiskanavilla.

”Aiheelle oli yhteiskunnallinen tilaus. Graduni oli hyvin kuvaileva, mutta se riitti siinä vaiheessa.”

”Tutkimukseen pitää ottaa mukaan myös tarpeeksi isoja ideoita, ajassa tärkeitä ja arvokkaita asioita.”

Seuraavaksi Erola työskenteli harjoittelijana Oikeuspoliittisessa tutkimuslaitoksessa, minkä jälkeen hän pääsi työstimään sosiologisen teorian ja empiiristen sisältöjen välistä suhdetta tutkivaa väitöskirjaansa. Väitöskirja syntyi kyselyaineiston pohjalta sosiaalipoliittikan professori **Olli Kankaan** hankkeeseen.

”Kehityin väitöskirjaa valmistellessa kvalitatiivisesta tutkijasta kvantitatiiviseksi tutkijaksi. Asioita piti opetella nollasta. Hölmön lailla uskoimme tutkimustiimissä omiin kykyihimme. Senioritutkijat sentään katsoivat päältä.”

Vuosituhanen vaihteessa Erola haki taloussosiologian assistentuuria Turun kauppakorkeakoulusta, jonka yhteydessä oppiaine tuolloin vielä toimi. Omaksi yllätykseksään hänet valittiin virkaan.

”Olin vähän sivussa kauppakorkeakoulussa, samoin yliopiston yhteisöstä. Aloin miettiä, mitä oikein haluan saavuttaa tutkijana.”

KANSAINVÄLISISTÄ VERKOSTOISTA UUSIA LÄHTÖJÄ JA PERSPEKTIIVIÄ

Erola kuvaa 2000-luvun alkupuolella Suomessa käytyä sosiologian keskustelua ummehtuneeksi, epätieteelliseksi ja sisäänpäin kääntyneeksi. Hän ryhtyi tähyämään Suomen rajojen ulkopuolelle.

”Kauppakorkeakoulussa tuettiin kansainvälisiin konferensseihin lähtemistä. Yksiköillä

oli myös tulosvastuu. Kilpailullinen kuvio sopi minulle.”

Hän kiittelee kauppakorkeakoulun sisäistä apurahajärjestelmää, joka kasvatti itseluottamusta.

Kansainvälinen verkosto antaa Erolan mielestä yhteisten hankkeiden ja tutkimusaineistojen jakamisen ohella perspektiiviä oman tutkimuksen tasoon. Verkosto auttaa hahmottamaan, mitkä kysymykset omassa tutkimuksessa ovat kansainvälisestikin tärkeitä. Ulkomainen kontakti voi näyttää valoa myös kokonaan uuteen kulmaan.

”Tutkimusprofessori **Pasi Moisio**n ulkomaalainen kollega kysyi, miksei kukaan tee Suomessa korkeatasoista sosiaalisen liikkuvuuden tutkimusta.”

Niinpä tutkimusaiheeseen tartuttiin.

ISOJEN IDEOIDEN JA ILMIÖIDEN JÄLJILLÄ

Erola toteaa, että rahoituksesta kilpaileminen on otettava tutkijan työssä osaksi rutiinia. Hän kannustaa myös opiskelijoita siihen.

”Myös siihen totuttelu, että ei menesty hakuprosesseissa, on osa akateemista työtä.”

Rahoituksia hakiessaan hän on oppinut, että hakemustekstin liiallinen hiominen saa sen menettämään tuoreutensa, jolloin se kääntyy tiiviydessään enemmän itselle tehdyksi.

SUOMEN KIINNOSTAVIN TAPAHTUMATALO

Järjestä ikimuistoinen tapahtuma Mikaelissa!

Tarjoamme monipuoliset puitteet
niin konsertteihin, yritystilaisuuksiin
kuin yksityistapahtumiinkin –
kaikki saman katon alla.

” Premium-tason tapahtumakokemus
Mikkelin parhaassa kulttuurimiljöössä

Varaukset ja tiedustelut:
040 198 4109

✉ info@mikaeli.fi www.mikaeli.fi

MIKAELI

”Tutkimukseen pitää ottaa mukaan myös tarpeeksi isoja ideoita, ajassa tärkeitä ja arvokkaita asioita.”

Tutkimusta tehdessä hän saa myös itse uusia ajatuksia.

”Minua motivoi sen ymmärtäminen yhä paremmin, miksi asiat toimivat niin kuin ne toimivat. Hienoin osa tutkimusprosessia on se, kun ihmetellään porukassa aineistoa ja alkaa näyttää siltä, että tässä on jotakin muuta kuin mitä oli ajatellut.”

Jos tutkimuksen tekemisen resurssit olisivat rajattomat, ei Erolan tutkimuksessakaan olisi rajoja.

”Ottaisin mukaan tutkimukseen vaikkapa kaksikymmentä eri yhteiskuntaa. Koulutustason nousun ja työmarkkinoiden polarisoinnin kannalta Aasian nousevat maat ovat kiinnostavia. Väestötieteessä tutkimatonta seutua on muun muassa yhden hengen kotitalouksien vaikutus syntyvyyteen ja sitä kautta tulonjakoon.”

Erola tunnustautuu ihmiseksi, joka haalii paljon tekemistä. Hän on myös yökyöpelä.

”Tekisin töitä parhaiten yön hiljaisuudessa.”

Työpaineita hän nollaa liikunnalla tai kotia remontoimalla. Purjehtiminen on kesäisin rakas harrastus.

”Siinä on mietittävä monia asioita samaan aikaan ja keskittyttävä, eikä eteneminen ole luonnonvoimien takia täysin kontrollissa.” ▲

Kansainväliset opiskelijat työllistyvät usein asiantuntijatehtäviin

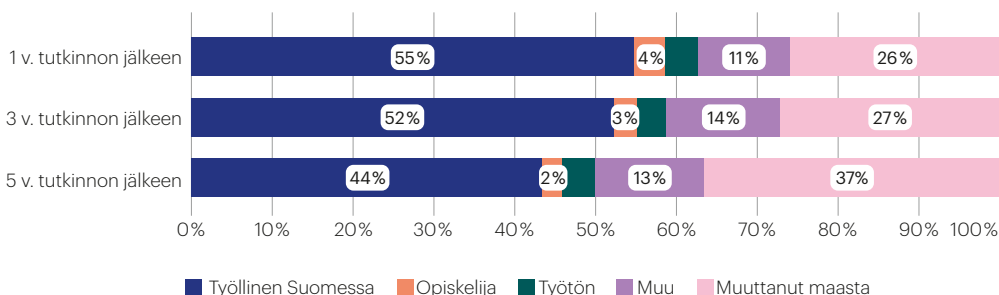
Viisi vuotta tutkinnon suorittamisen jälkeen 37 prosenttia opiskelijoista on muuttanut pois maasta.

26 prosenttia kansainvälisistä opiskelijoista on muuttanut maasta vuoden kuluttua valmistumisestaan. Viisi vuotta tutkinnon jälkeen osuus on 37 prosenttia.

Kv-opiskelijat työllistyvät parhaiten heti opintojen jälkeen

Yli puolet korkeakoulujen kansainvälisistä opiskelijoista on työllistynyt Suomeen vuosi valmistumisensa jälkeen. Mitä pidempi aika valmistumisesta on kulunut, sitä pienempi osuus opiskelijoista työllistyy.

Ulkomaalaisten korkeakouluopiskelijoiden tilanne 1,3 ja 5 vuotta tutkinnon jälkeen (tilanne vuonna 2022)

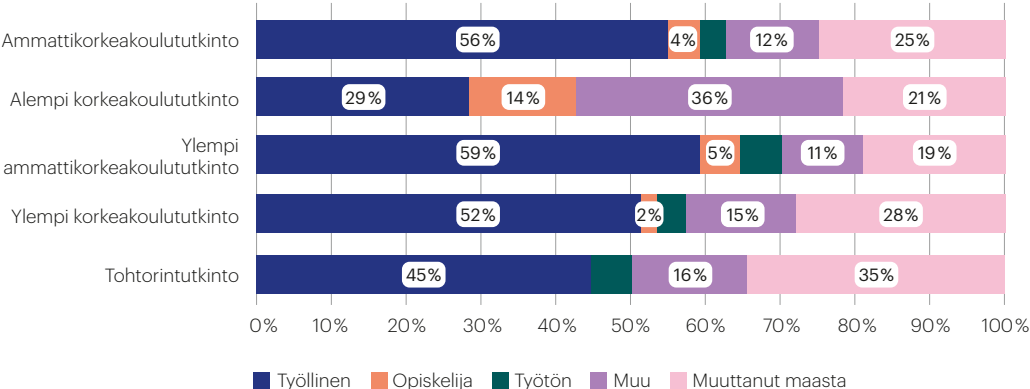

Asiantuntijatehtävät työllistävät

ULKOMAILTA SUOMEEN TULEVAT kv-opiskelijat työllistyvät usein asiantuntijatehtäviin. Kolme vuotta tutkinnon suorittamisen jälkeen 43 prosenttia ulkomaalaisista opiskelijoista työskenteli erityisasiantuntijana ja 15 prosenttia asiantuntijana. Muut kuin EU/Eta-alueelta tulevat opiskelijat työllistyvät muita harvemmin asiantuntijatehtäviin. 7 prosenttia valmistuneista ulkomaalaisista teki myynti- tai palvelutyötä ja muuta työtä 11 prosenttia. 15 prosentilla ulkomaalaisista opiskelijoista ammattiasema oli kolmen vuoden jälkeen tuntematon.

Tohtoritutkinnon suorittaneista ulkomaalaisista opiskelijoista 45 prosenttia työskentelee Suomessa kolmen vuoden kuluttua tutkinnon suorittamisesta. 35 prosenttia on muuttanut pois maasta.

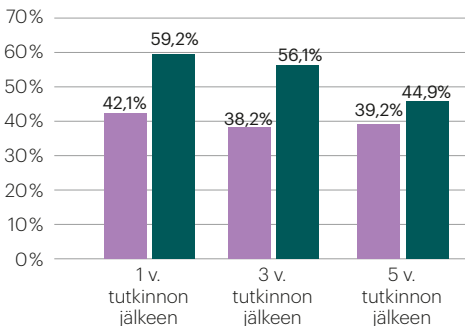
**Ulkomaalaisten korkeakouluopiskelijoiden tilanne
3 v tutkinnon jälkeen tutkinnon tason mukaan (tilanne 2022)**

EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevat opiskelijat työllistyvät Suomeen useammin kuin EU/ETA-alueen kansalaiset

EU/Eta-maiden ja muiden maiden kansalaisten työllistyminen Suomeen

■ EU/Eta-kansalaiset ■ Muun maan kansalaiset

Suomeen työllistyneet tohtorintutkinnon suorittaneet kv-opiskelijat kolme vuotta tutkinnon suorittamisen jälkeen

16 prosenttia tohtoritutkinnon suorittaneista ulkomaalaisista opiskelijoista on kolme vuotta tutkinnon jälkeen työttömänä.

49%

Kauppa, hallinto ja oikeustieteet

35%

Luonnontieteet

43%

Tekniikan alat

Miten yliopistoja tulisi rahoittaa 2030-luvulla?

TERHI HAUTAMÄKI

GETTY IMAGES

Nykyinen rahoitusmalli painottaa suoritteiden, tutkintojen ja julkaisujen määrää. Laatua on kuitenkin vaikea mitata.

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee parhaillaan korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota vuoteen 2040. Sidosryhmäkyselyssä nousivat tärkeimpänä asiana esiin riittävät resurssit: lisätään rahoitusta, lopetetaan leikkaukset ja nostetaan laatu ja korkeakoulujen yhteistyö isompaan rooliin rahoitusmallissa.

Mitä on laatu, johon yliopistoja tulisi rahoituksella kannustaa, Helsingin yliopiston mikrotalousteorian professori Hannu Vartiainen?

Nykyinen rahoitusmalli on hyvin määräpainotteinen, laaturainotteisuuden sijaan. Perusongelma ei ole siinä, että indikaattorit ovat vääriä, vaan siinä, että laatua on todella vaikea mitata. Ihmisillä on usein banaali käsitys siitä, mitä yliopistojen tuottama laatu on. Pahoin pelkään, että laatu pelkistyy siihen, että painotetaan huippuja ja menestyjiä.

Yliopiston tuottama laatu on lisäarvoa yhteiskunnalle. Opetetaan sellaisia tietoja, taitoja ja ymmärrystä, jotka eivät palaudu innovaatioihin, patenteihin tai edes startupien määrään. Yliopistojen tehtävä on tuottaa toimintakykyisiä ihmisiä, jotka suhtautuvat joustavasti muuttuvaan maailmaan. Ihmisiä, joilla on kyky hahmottaa syy-seuraussuhteita ja jotka kykenevät rakentavalla tavalla viemään yhteiskuntaa eteenpäin.

Miten rahoitusmalli saataisiin paremmin mittaamaan lisäarvoa yhteiskunnalle?

Yliopiston henkilökunnalla on vahva sisäinen eetos opettaa ja tehdä tutkimusta vastuullisesti ja sitoutuneesti. Rahoitusmalliin tarvittaisiin vakaa, kiinteä osuus, joka tekee yliopistojen rahoituksesta ennakoitavamman. Kun perusrahoitus on turvattu, pieni osa voi olla kilpailtua ja indikaattoripohjaista.

Yksi vaihtoehto olisi yliopistojen pääomittaminen. Yliopistot saisivat merkittäviä pääomia, joiden tuotoilla pyritettäisiin perustoimintoja.

Korkeakoulujen yhteistyö halutaan isompaan rooliin. Miten tämä tapahtuisi?

Nykyinen rahoitusmalli on nollasummapeliä. Jokainen maksimoi osuuttaan, jolloin yksittäisen yliopiston kannalta paras olisi minimoida muiden osuus. Ministeriöllä pitäisi olla strategisempi ote ja aktiivisempi ohjausrooli. Ministeriön tulisi sopia yliopistojen kanssa koulutusvastuista ja painotuksista, poistaa päällekkäisyyksiä ja edistää työnjakoa. Sen jälkeen yliopistoille annettaisiin työrauha.

Onko nykyisessä rahoitusmallissa jotain toimivaa?

Mitä tahansa suoritteita malliin laitetaan, kylähän niitä tuotetaan enemmän. Yliopistoista on tullut tehokkaampia suhteessa henkilötyövuosiin. Jos tämä on se visio, mitä halutaan, se on tapahtunut.

En halua sanoa, että yliopistojen pitäisi voida tehdä aivan mitä ne haluavat. Demokraattisessa yhteiskunnassa kansalaiset eli valtiopäivät voivat sanoa, mitä yliopistoilta toivotaan. Tästä pitäisi kuitenkin käydä laajempi keskustelu. Esimerkiksi sivistystehtävä tuntuu nykyisin olevan hassulla tavalla marginaalissa.

Miten lisätään ulkopuolista rahoitusta?

Suomen hyvinvoinnin lisääminen voi perustua vain osaamiseen ja koulutettuun työvoimaan. On kuitenkin epärealistista ajatella, että nykyisissä valtiontalouden oloissa korkeakoulujen rahoitusta olennaisesti lisätäisiin. Yksityinen rahoitus on ainoa vaihtoehto. Yritykset eivät toki toimi altruistisesti vaan haluavat tehdä bisnestä, jolloin rahoitus kohdistuu tietentyypin toimintaan. Opiskelijoiden oma panos yhdistettynä lainajärjestelyyn voisi olla hyödyllinen. Silloin opiskelija maksaisi, kun hän saa hyväpalkkaisen työn ja jos sitä ei saa, ei tarvitse maksaa. Kysymys on toki poliittisesti äärettömän herkkä. ▲

Gallup

Miten valintakoeuudistus vaikuttaa työhösi?

Viime vuonna uudistuneet yliopistojen valintakokeet muuttavat valintakoeikäntäntöjä ja myös siihen liittyvää työtä. Tänä vuonna yliopistot järjestävät kaikkiaan yhdeksän kansallista digitaalista valintakoetta.

Olli-Pekka Kasurinen

Koordinaattori, Yliopistojen siirtohakumenettelyjen kehittämishanke

OLIN MUKANA toteuttamassa yliopistojen yhteistä opiskelija-valintojen kehittämishanketta vuosina vuosina 2024–2025. Viime vuonna suuri osa työajastani meni valintakoeuudistuksen kansalliseen koordinaatioon. Nyt olen siirtynyt uuteen yliopistojen siirtohakumenettelyjen kehittämishankkeeseen, joten valintakokeet eivät kuulu enää ydinvastualueeseeni. Hakijapalveluiden kannalta keskeisin muutos on se, että järjestettävien kokeiden ja koepäivien määrä väheni dramaattisesti, kun siirryttiin yhdeksään suureen kansalliseen kokeeseen. Koska valintakokeet ovat kansallisia, yhteisistä käytännöistä ja linjauksista sopiminen on aiempaa suuremmassa roolissa. Valintakokeita valmistellaan huolella yhdessä, ja kokeiden aikana on yhteinen päivystys ongelmatilanteiden varalle.

Juha Iisakka

Tietojenkäsittelytieteen lehtori, Oulun yliopisto

OLIN KYMMENISEN VUOTTA mukana tietojenkäsittelytieteen valtakunnallisessa valintakokeessa – kolme kertaa olin ihan kysymyksen laatija. Hurjinta oli, kun koronan iskettyä koe piti muuntaa parissa viikossa paperilla tehtävästä online-kokeeksi.

En ole itse enää mukana laatimassa kysymyksiä. Pääsykoe-kysymykset tekee ja hyväksyy kolmen hengen ryhmä. Ennen jokaisen yliopiston edustaja oli tarkastamassa ja hyväksymässä kysymykset, vaikka ei olisi itse ollut niitä laatimassa. Koen, että nykyisin ehkä liian pieni ryhmä on päättämässä kysymysten kohdistuksesta ja siitä, miten ne vaikuttavat sisään tulijoiden profiiliin.

Oma valintakokeisiin liittyvä työmääräni on vähentynyt. Osallistuin viime vuonna vain yhden päivän kokeiden valvontaan.

Vesa Jarva

Yliopistonlehtori, Kieli- ja viestintätieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto

OLEN NYT TOISTA vuotta mukana valtakunnallisten valintakokeiden tekemisessä. Työni liittyy kielten ja kirjallisuuden I-kokeen yleiseen osioon sekä suomen kielen eriytyvään osioon. Ensimmäinen vuosi oli melko työläs, kun yhteisiä käytäntöjä vasta rakennettiin ja aikataulut olivat tiukat, mutta tänä vuonna työ on jo sujunut huomattavasti jouhevammin. Valintakokeet on otettu huomioon työsuunnitelmassa. Hankkeen rahoitus on mahdollistanut sen, että osa opetuksesta on voitu hoitaa tuntiopetuksena. Yhteiset valintakokeet vähentävät päällekkäistä työtä, parantavat hakijoiden yhdenvertaisuutta ja tarjoavat samalla antoisan yhteistyöverkoston.

GALLUP-palstalla otetaan kantaa ajankohtaiseen kysymykseen.

KUVAT: JUHA IISAKKA, VESA JARVA JA OLLI-PEKKA KASURINEN

KAIJA COLLIN

*aikuiskasvatuksen professori,
Jyväskylän yliopisto*

Kasvavat oppimisvaatimukset haastavat hyvinvointia

Työntekijöiden hyvinvoinnista kannetaan huolta, mutta miten hyvin olemme perillä hyvinvoinnin ja työssä oppimisen suhteesta?

Kokemukset työelämästä viestivät lisääntyvästä pahoinvoinnista ja uupumuksesta. Tutkimus sen sijaan näkee, että jatkuva oppiminen motivoi ja kannustaa työntekijöitä yhä parempiin suoriin ja on tärkeä osa työntekijöiden hyvinvointia.

Oppimisen ajatellaan aina edellyttävän jonkin verran vaivannäköä. Ehkä juuri siksi lisääntyvien oppimisvaatimusten negatiivisempaa vaikutusta hyvinvointiin ei ole vielä juurikaan tunnustettu. Esimerkiksi digitalisaatio ja erityisesti lisääntyvä tekoälyn käyttöönotto helpottavat työtä, mutta uusina oppimisvaatimuksina ne voivat myös kuormittaa.

Aikuisten työssäoppimis- ja kouluttautumismahdollisuudet ovat merkityksellisiä hyvinvoinnille. Ammatillisen kehittymisen on havaittu osittain puskuroivan työn vaativien tilanteiden aiheuttamaa turhautumista ja edistävän myös hyvinvoinnin ja työssä selviytymisen kokemusta. Myös oppimisilma-

piiri voi toimia välittävänä tekijänä hyvinvoinnille. Oppimisen konteksti vaikuttaa siihen, koetaanko oppiminen positiivisena asiana vai rasitteena.

Työssä oppimisen ja hyvinvoinnin välistä yhteyttä on tutkittu varsin vähän. Iso osa tutkimuksesta kohdistuu pedagogisesti suunniteltuihin interventioihin työ-

paikoilla. Ei siis oppimiseen, joka tapahtuu päivittäisissä työn käytänteissä yhteisöllisesti rakentuvana ilmiönä. Sitäkään ei ole tutkittu, miten työelämän kasvavat oppimisvaatimukset ja -tilanteet voivat aiheuttaa pahoinvointia tai olla yhteydessä siihen. Työssä oppimisella ja hyvinvoinnilla on yhteys, mutta yhteyden suunta ja

vaikutukset eivät ole selkeitä ja yhteyden mekaniemit ovat edelleen paljolti tutkimatta.

Organisaatioiden esihenkilöt ja johtajat tarvitsevat keinoja tunnistaa hyvinvointiuhkia, jotka liittyvät jatkuvan työssä oppimisen vaatimuksiin. Samalla tulee ymmärtää, että suuri osa hyvinvointiin yhteydessä olevasta oppimisesta tapahtuu työn arjessa, joka päivä ja yhteisöllisesti. ▲

**Työntekijöiden
hyvinvoinnista
kannetaan huolta,
mutta miten hyvin
olemme perillä
hyvinvoinnin ja
työssä oppimisen
suhteesta?**

Suomea, englantia vai finglishiä?

Miten yliopistolainen voi vaalia kansalliskieliä tiedeyhteisön arjessa, kahvihuoneissa ja luentosaleissa? Entä voisiko äidinkielen käytöllä torjua tiedevastaisuutta?

MAI ALLO

GETTY IMAGES

Suomalaiset yliopistot rapauttavat Suomen kansalliskieliä. Korkeakoulut edistävät englannin käyttöä silloinkin, kun se ei asian tieteellisen sisällön vuoksi ole edes perusteltua.”

Näin voisi kiteyttää irlantilaistaustaisen kääntäjä-tulkki **Ian Mac Eochagainin** kannanotot suomen ja ruotsin kielen puolesta. Suomeen vakinaisesti asettunut Eochagain on vastikään julkaissut aihepiiristä myös kirjan *101 finglishmiä – eroon tankeroista*.

Eochagain suomii niin yrityksiä kuin virkamiehistöäkin siitä, että nämä luulevat liikoja omasta viestimiskyvystään.

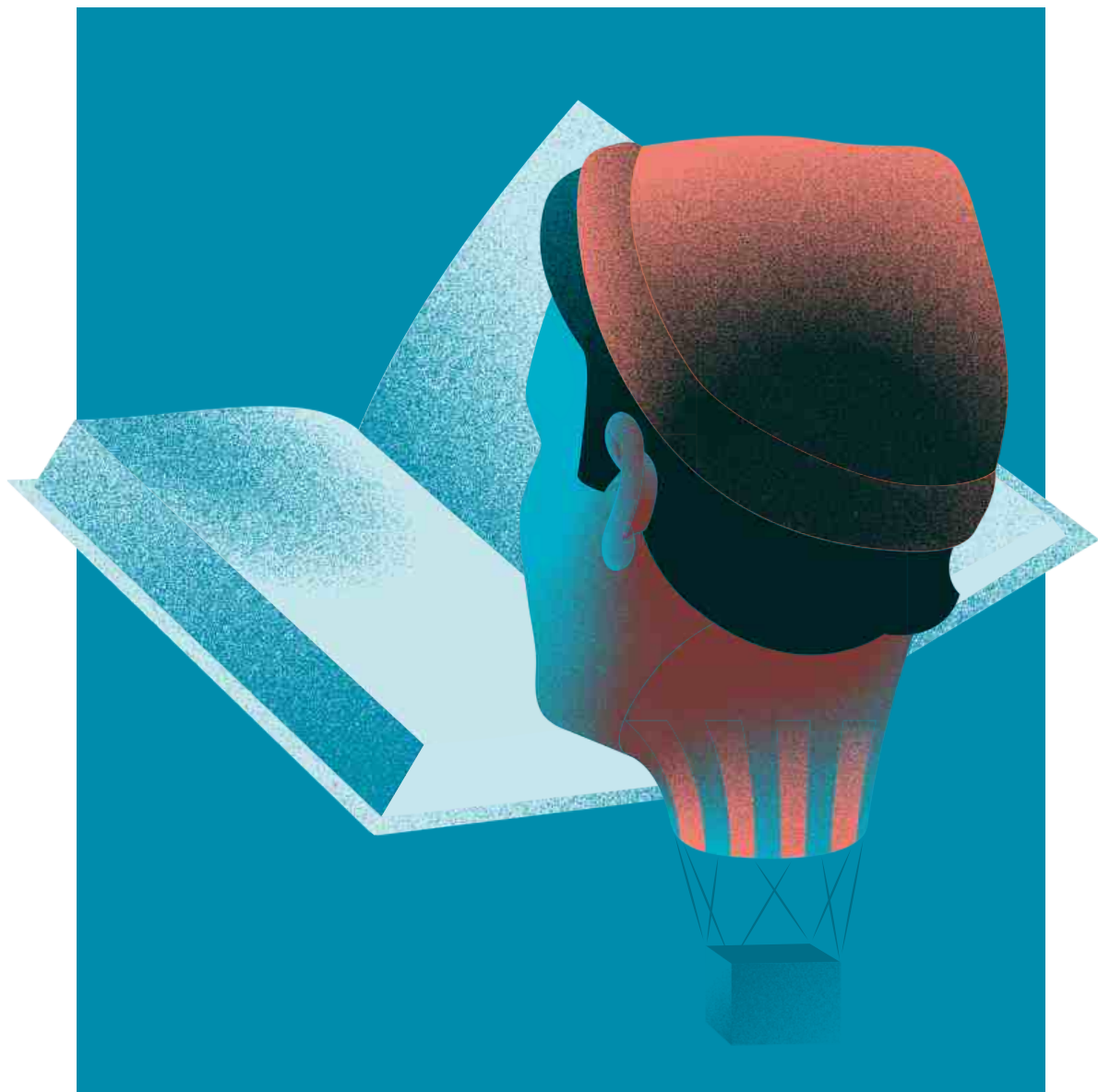
”Suomalaisten yritysten tuottamat englanninkieliset tekstit ovat niin ongelmallisia, että niiden tekijät ansaitsisivat potkun takalistoonsa”, Eochagain kirjoittaa.

Seminaarien ja luentosalien ”Finglish” vilisee latteuksia ja muoti-ilmauksia, joita muut kuin suomalaiset tuskin edes ymmärtävät.

TIEDOTTEET JA KUTSUT KANSALLISKIELILLÄ?

Miten yliopistolaiset ja tutkijayhteisöt itse havainnoivat arkista kieliympäristöään? Jyrätäänkö meidät englannilla? Jos *Acatiimin* haastattelemlia tieteentekijöitä on uskominen,

ei jyrätä. Suomea ei haluta päästää näivettymään luentosaleista eikä kahvihuoneista. Helsingin yliopiston suomen kielen professori **Terhi Ainiala** vakuuttaa, että niin sanottuun kielitietoisuuteen kuuluu myös kansalliskielten vaaliminen.

Ainiala johtaa suomalais-ugrilaista sekä pohjoismaista osastoa ja pohtii suomen, ruot-

sin ja englannin suhdetta työkseen. Lisäksi hän elää joka päivä kampuksen arkea, mikä tuo oman tärkeän näkökulmansa kielikysymykseen.

”Ymmärrän huolen kansalliskielistä, mutta minusta vaikuttaa siltä, että kielitietoisuus ja ajatus varsinkin suomen monipuolisen käytön tärkeydestä on pikemminkin lisääntynyt korkeakouluissa viime aikoina. Tässä yliopis-

”Äidinkieli on ajattelun perusta myös luonnontieteissä.”

tot näyttävät kulkevan yritysmaailman edellä – siellähän edelleen eletään aikaa, jolloin nimetkin käännetään englanniksi”, Ainiala sanoo.

Hän tarjoaa konkreettisen esimerkin. Ensi syksynä Helsingin yliopistossa alkaa uusi tieteidenvälinen, englanninkielinen kandidohjelma Liberal Arts and Sciences. Ohjelman opintoihin sisältyy suomen tai ruotsin opintoja peräti 30 opintopistettä. Näin halutaan kannustaa muualta tulevia integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan kansalliskielten avulla mielellään jo opintojen aikana.

”Ja mitä omaan yksikkööni tulee, meillä käytetään suomea ja ruotsia, myös sisäiset kutsut ja tiedotteet lähtevät kansalliskielisinä. Yliopistossa kannustetaan yleisesti ruotsin käyttöön myös erityisillä kampanjoilla, kuten kuten ’våga tala svenska’ -hankkeella.”

Ainiala pitää aiheellisena myös huolta siitä, että suomi ja ruotsi kutistuvat ”kyökkikieliksi”, jos eri tieteenalojen syventävät opinnot ja tutkimus rakentuvat pelkästään englannin varaan. Hän viittaa kaksi vuotta sitten valmistuneeseen, oikeusministeriön tilaamaan raporttiin, jonka teki suomen kielen professori **Tiina Onikki-Rantajääskö**. Hän arvioi selvityksessään suomen aseman yliopistolla vielä hyväksi. Toisaalta raportti toteaa, että englannin käytön laajeneminen uhkaa viedä

suomelta aseman tieteen ja sitä myötä sivistyksen ja eturivin teknologian kielenä.

Ainialan sanat sattuvat hyvin yhteen Suomalaisuuden Liiton toiminnanjohtaja **Tiera Laitisen** ajatusten kanssa. Laitinen on Ilmatieteen laitoksella työskentelevä avaruusfysikko ja pesunkestävä luonnontieteilijä. Kansainvälisessä fysiikassa yhteiset kielet ovat matematiikka ja englanti, mutta Laitinen on julkisuudessa peräänkuuluttanut suomea myös fysiikan syventäville ja jatkokursseille.

”Äidinkieli on ajattelun perusta myös luonnontieteissä.”

KANSALLISKIELILLÄ TORJUTAAN TIEDEVASTAISUUTTA

Ovatko kaikki luonnontieteilijät samaa mieltä? Mitä sanoo yliopiston kieliympäristöstä geodynaamisen mallinnuksen professori, englantia äidinkielenään puhuva **David Whipp**?

”Minä haluan oppia suomea – varsinkin, kun olen suunnitellut jääväni tänne”, Whipp kertoo.

Arki ja perhe Suomessa eivät ole Whippin ainoita syitä perehtyä suomeen. Hän haluaisi nujertaa kaikkialla länsimaissa orastavaa tiedevastaisuutta lähestymällä yliopiston ulkopuolista yhteiskuntaa sen valtakielellä, siis suomeksi.

”Minusta vaikuttaa siltä, että kielitietoisuus ja ajatus varsinkin suomen monipuolisen käytön tärkeydestä on pikemminkin lisääntynyt korkeakouluissa viime aikoina.”

”Oma alani geofysiikka on teoreettista ja teknistä. Meidän pitäisi pystyä kertomaan yleistajuisesti kenelle tahansa veronmaksajalle, miksi heidän kannattaa maksaa siitä, että me teemme tutkimusta.”

”Voin tietysti popularisoida geofysiikkaa englanniksi, mutta silloin kommunikaatiossa on kaksi kompastuskiveä: fysiikan omat erityispiirteet ja siihen päälle suomalaiselle vieras kieli. Suomalaisethan osaavat englantia hyvin, mutta mitä vaikeampi ja abstraktimpi asia, sitä tärkeämpää on poistaa kaikki ymmärtämisen esteet.”

Ainiala allekirjoittaa Whippin sanat.

Minkä tahansa erikoisalan yleistajuistaminen onnistuu sitä paremmin, mitä syvällisemmin popularisoija itse on asian ymmärtänyt – mieluiten alun perin äidinkielellään.

Suomalaisten englannin taidosta Whippillä on vain hyvää sanottavaa. Hän on toki kuullut ja lukenut esimerkiksi opettajien ja lastenlääkärien julkisesti esittämän huolen siitä, että yhä useamman lapsen ja nuoren englanti on vain näennäisesti sujuvaa, mutta todellisuudessa ”hokematasolla”, kuten kieltenopettajat ilmaisevat.

Whippin mukaan niin sanottu youtube-englanti ei ole ongelma ainakaan Kumpulan kampuksella.

”Tämä on tietysti oma maailmansa, mutta minun täytyy sanoa, että usein hämmästyttävän suomalaisten opiskelijoiden englannin osaamista. He ymmärtävät kielen rakenteita ja vivahteita todella syvällisesti sekä esittävät kieleen ja ilmaisuihin liittyviä kysymyksiä, joihin minä, englantia äidinkielenäni puhuva yliopistolainen, en osaa vastata.”

Whipp tarjoaa konkreettisen keinon suomen edistämiseen yliopiston arjessa. Hän ehdottaa, että seminaarihuoneessa tai kahvipöydässä puhuttaisiin suomea, jos enemmistö paikalla olevista on suomenkielisiä ja hän ainoana englanninkielinen.

”Voi olla, etten saa kaikista ajatuksista kiinni, mutta siinä tapauksessa voin pyytää tarkennusta. Tämä olisi palvelus myös minulle.”

Työpaikka on Whippin mukaan paras paikka kielen opiskeluun.

”Oma työympäristö on parempi keino oppia kieltä kuin kaukana keskustassa pyörivät kurssit, joihin perheellisenä on hankala ehtiä työpäivän jälkeen.” ▲

Lisätietoa: <https://tieteentekijat.fi/tiede-ja-korkeakoulupolitiikka/kielilinjaukset/>

JÄRJESTÄ ONNISTUNUT KONFERENSSI JYVÄSKYLÄSSÄ!

Jyväskylä Convention Bureau

auttaa kansainvälisen kokouksen,
seminaarin tai konferenssin
hankkimisessa Jyväskylään.

Tarjoamme maksutonta
ja puolueetonta asiantuntija-apua
suunnitteluvaiheessa,
mm. hakumenettelyssä
ja hakuvaiheen markkinoinnissa.

Tutustu kongressijärjestäjän
tietopakettiin verkkosivuillamme
www.jcb.fi

Ota yhteyttä Jyväskylä Convention Bureau / jaana.ruponen@jyvaskyla.fi / +358 50 344 6496

Acatiimi

Lue jutut verkossa!

**Tämän lehden artikkelit löytyvät myös verkosta. Osa jutuista löytyy
Acatiimin verkkosivuilta myös englanniksi ja ruotsiksi.**

www.acatiimi.fi

Inspiraatio

Kirjat

Mitä vihapuheelle pitäisi tehdä?

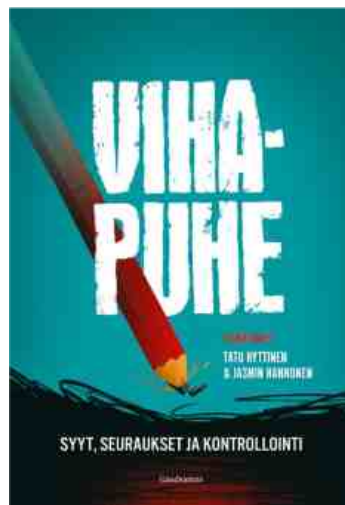
Kirja kysyy, kuinka paljon demokratiassa voi tinkiä sananvapaudesta, jos päämäärät ovat hyviä.

Vihapuhe satuttaa kohdettaan, myrkyttää keskusteluilmapiiriä ja voimistaa yhteiskunnan polarisaatiota. Samalla se horjuttaa sananvapauden asemaa länsimaisen demokratian perusarvona. Mitä sille pitäisi tehdä?

Tuoreessa Vihapuhe-teoksessa tutkijat selvittävät laajasti, miksi vihapuhe on lisääntynyt, millaista vahinkoa se aiheuttaa yhteiskunnassa ja millaisin lainsäädännöllisin keinoin sitä voitaisiin rajoittaa.

Yksi keskeinen selitys vihapuheen lisääntymiselle on sosiaalinen media ja sen vahvistuminen viimeisten 10–20 vuoden aikana. Tavallisesti vihapuhe yhdistetään ennen kaikkea rasismiin ja syrjintään, mutta ilmiön ymmärtämiseksi on huomioitava sen muutkin ulottuvuudet, kuten toimittajien, poliitikoiden tai viranomaisten maalittaminen. Kirjassa tarkastelun kohteena ovat muun muassa poliitikkojen sananvapauden rajat, holokaustin kieltämisen kriminalisointi sekä verkkoalustojen ylläpitäjien vastuu vihapuheesta.

Teoksen ytimessä on vihapuhe, johon voidaan rikoslainsäädännöllä puuttua, ja aihetta lähestytään oikeustieteen lisäksi historiallisesta ja yhteiskuntatieteellisestä näkökulmasta. Yksinäisyyden sijaan kirjoittajilla on erilaisia käsityksiä vihapuheen merkityssisäl-

löstä sekä siitä, kuinka kattavasti ja millaisin keinoin vihapuhetta olisi perusteltua pyrkiä oikeudellisesti rajoittamaan.

Vihapuhe ja sen kontrollointi todennäköisesti edellyttävät tulevaisuudessa lainsäädännöllisiä muutoksia. On ilmeistä, että vihapuheen kitkemiseksi joudutaan joko laajentamaan jo voimassa olevien rikostunnusmerkistöjen soveltamisalaa tai säätämään kokonaan uusia tunnusmerkistöjä, kirjan toimittajat **Tatu Hyttinen** ja **Jasmin Hannonen** sanovat.”

”Rikoslain pistemäisten uudistusten sijaan voisi olla myös perustellumpaa arvioida sosiaalisen median alustojen vastuun vahvistamista tai jopa oikeushenkilön rangaistusvastuun uudelleen muotoilua. Tämänkaltaiset toimet voisivat olla kaikkein tehokkaimpia keinoja vihapuheeseen puuttumiseksi, mutta niitä on hankalampaa toteuttaa kuin rikostunnusmerkistöihin tehtäviä muutoksia”, he arvioivat.

Tatu Hyttinen & Jasmin Hannonen (toim.).

Vihapuhe. Syyt, seuraukset ja kontrollointi
Gaudeamus 2025 .

Akateeminen kapina

Yliopiston nykytilaa vastaan nousee taistoon monipuolisella kirjallisella asearsenaalilla – tieteellisestä analyysistä kaunokirjalliseen ilmaisuun ja päiväkirjamerkintöihin. Kirjan kirjoittajakunta ulottuu professoreista akateemisiin sekatyöläisiin, mutta yksikään opiskelija ei ole joukossa mukana. Heillähän olisi ainutlaatuisen näkökulma alma materiin: he ovat vasta astuneet kampuksen porteista sisään, autuaan tietämättöminä tulevasta.

Tarkoituksena ei enää ole vain havahduttaa yliopistolaisia huomaamaan asioiden ankea tila, vaan vihdoinkin myös tehdä niille jotain. Liittoutuminen on ensimmäinen askel.

Kirja ei välttämättä tuo kartalle mitään aivan uutta, mutta sen voima on tavassa, jolla asiat tuodaan julki. Ulkopuolinenkin ymmärtää, miten karvaasti yliopistolaiset kokevat omissa nahoissaan tutkimusta kaventavat

uudistukset. “Vituttaa” kajahtaa kuin taistelu-huuto kirjan sivuilla useammin kuin kerran.

Pekka Wahlstedt

Minni Martikainen, Anni Piironen, Paula Silvén (toim.). Akateeminen kapinakirja. Vastapaino 2025.

Oulun yliopiston Giellagas-instituutti järjestää tänä vuonna yleisöluentoarjan sekä saamelaisista tiedettä ja taidetta esitteleviä tapahtumia. 25-vuotisjuhla-vuottaan viettävän instituutin luentoarjassa tutkijat kertovat muun muassa saamelaislasten koulunkäynnistä ja kouluasunnoista sekä saamelaisista elinkeinoista ja duodjista eli saamelaiskäsitöistä. Tapahtumia päivitetään Oulun yliopiston verkkosivuille.

Uusi väitöskirjatutkimus viittaa siihen, että saamelaisuuteen liittyviä kiistoja Suomessa tuettiin tarkoituksella. Monet kunnat, poliittiset puolueet, aluekehitysorganisaatiot ja elinkeinoelämän edunvalvonnan järjestöt ovat tukeneet liikehdintää saamelaiskäräjiä vastaan ja uutta identiteettiprojektia, jolla on paikallisuusalueellisia taloudellisia intressejä.

Tiina Jääskeläinen. Strategic production of conflicts on indigeneity to reassemble the Sámi homeland: dynamics between land use intensification, indigenisation, and self-indigenisation. Kauppakorkeakoulu Hanken.

Mitä apua voi saada yliopiston tutkimuspalveluista?

Kaikilla yliopistoilla on tutkimuspalvelut. Millaista apua ne tarjoavat? Tutkimuspalvelujohtaja Leena Sivula Jyväskylän yliopistosta kannustaa olemaan yhteydessä matalalla kynnyksellä.

HANNA KARPIO

GETTY IMAGES

Millaista apua yliopistojen tutkimuspalvelut tarjoavat?

Eri yliopistoissa tutkimuspalvelut on organisoitu hieman eri tavoin. Jyväskylän yliopiston tutkimus- ja innovaatiopalveluilla on kolme päätehtävää: tutkimusrahoituksen hakemisen tuki, innovaatiopalvelut ja yleinen tutkimusedellytysten tuki. Autamme tunnistamaan oikeita rahoitusinstrumentteja ja tulkitsemaan rahoittajan ohjeita. Tuemme myös konkreettisesti hakemuksen laatimisessa, kuten kommentoimalla sen rakennetta ja sitä, täyttääkö se rahoittajan ehdot. Epäselvissä tilanteissa voimme olla yhteydessä suoraan rahoittajaan.

Annamme tukea jo hankkeiden suunnitteluvaiheessa esimerkiksi tunnistamalla oikeita

sidosryhmiä tai reittejä, joita pitkin tutkimustuloksia voidaan hyödyntää. Annamme jonkin verran myös koulutusta rahoitusinstrumenteista ja immateriaalioikeuksista nuorille tutkijoille oppimisalustoilla ja infotilaisuuksissa. Konsortiohankkeisiin tarjoamme erityistä tukea valmistelutyöpajoissa, joissa hakemusta käydään läpi osio kerrallaan.

Palveluidemme erityispiirre on se, että toimimme keskitetysti: tuotamme palveluita kaikille kuudelle tiedekunnallemme. Asiantuntijoillemme kertyy näin syväosaamista omien rahoitusinstrumenttiensa parissa, ja heillä on hyvät suhteet omaan rahoittajaansa. Keskittämisessä on myös se etu, että meille kertyy tietotaitoa koko yliopistomme tutkijoiden ja yksiköiden laajuudelta.

Autamme tunnistamaan oikeita rahoitusinstrumentteja ja tulkitsemaan rahoittajan ohjeita.

Millaisia ovat yleisimmät tilanteet, joista saatte yhteydenottoja?

Suurin osa liittyy tutkimusrahoituksen hakemiseen. Niissä painottuvat haut, joissa hakemusten määräkin on suuri, kuten Suomen Akatemia ja EU-haut. Jonkin verran tehdään hakemuksia myös harvinaisemmille instrumenteille. Tuemme tutkijoita myös tutkimustulosten kaupallistamisessa ja yhteiskunnallisessa hyödyntämisessä, ja esimerkiksi immateriaalioikeuksiin liittyviä yhteydenottoja tulee paljon.

Kannustamme olemaan meihin yhteydessä matalalla kynnyksellä ja mahdollisimman varhain. Tutkijan ei tarvitse tietää etukäteen, mitä rahoitusta hän hakee tai mitä kaikkea tarvitsee, ohjaamme tarvittaessa oikeaan paikkaan. ▲

Kysymyksiin vastasi tutkimuspalvelujohtaja
Leena Sivula Jyväskylän yliopistosta.

Yhteystiedot

PROFESSORILIITTO – PROFESSORSFÖRBUNDET

Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

Puheenjohtaja
Teija Laitinen
teija.laitinen@professoriliitto.fi

Toiminnanjohtaja
Tarja Niemelä
puh. 050 340 2725

Järjestöpäällikkö
Raija Pyykkö
puh. 09 4250 7011

Työsuhdepäällikkö
Leevi Mentula
puh. 040 521 8319

Talousvastaava
Anne Lehto
puh. 09 4250 7013

Järjestösihteeri
Mia Rikala
puh. 09 4250 7012

Viestintäpäällikkö
Leena Kurkinen
puh. 050 531 5465

Liiton toimisto:
puh. 09 4250 700

Sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@professoriliitto.fi
www.professoriliitto.fi

TIETEENTEKIJÄT – FORSKARFÖRBUNDET

Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

Puheenjohtaja
Antti Pajala
Toiminnanjohtaja
Nina Hahtela
puh. 0207 589 616

Johdon assistentti
Elisa Rantoharju
puh. 0207 589 624

Taluspäällikkö
Sanna Hoikka
puh. 0207 589 613

Erityisasiantuntija
Miia Ijäs-Idrobo
puh. 0207 589 622

Juristi
Sinikka Strömmer

Neuvottelupäällikkö
Reetta Kuosmanen
puh. 0207 589 610

Viestintäpäällikkö
Eevastiina Aho
puh. 0207 589 617

Viestintäsuunnittelija
Milla Talassalo
puh. 0207 589 625

Jäsenpalveluasiantuntijat:
Marsa Nyqvist-Hämäläinen
Susanna Harjula

easiointi.tieteentekijat.fi
Puhelinpalvelu ma–to klo 9–12
p. 0207 589 619

etunimi.sukunimi@tieteentekijat.fi
www.tieteentekijat.fi

YLIOPISTOJEN OPETUSALAN LIITTO YLL – FÖRBUNDET FÖR UNDERVISNINGSEKTOREN VID UNIVERSITETEN YLL

Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

Puheenjohtaja
Santeri Palviainen
puh. 040 537 6211
santeri.palviainen@oulu.fi

Järjestötoiminnan assistentti
Mari Yli-Olli
puh. 020 748 9620
mari.yli-olli@oaj.fi

Johtava erityisasiantuntija
Hanna Tanskanen
puh. 020 748 9621
hanna.tanskanen@oaj.fi

OAJ:n jäsenpalvelut
<https://yhteydenotto.oaj.fi/>

ACATIIMI

Päätoimittaja
Eeva Ylitalo
eeva.ylitalo@otava.fi
Ilmoita osoitteenmuutoksista omaan
liittoon.

Toimitus
Otavamedia Oy
Uudenmaankatu 10,
00015 Otavamedia.
yryyksille.otavamedia.fi